

Dalton

JAARVERSLAG VERENIGINGSJAAR 2022

Algemene Ledenvergadering 15 maart 2023

**Versie: Definitief
Datum: 15 maart 2023**

Inhoudsopgave

1.	De jaarvergadering	4
2.	Het bestuur.....	4
2.1.	Vergaderingen	4
2.2.	Ondersteuning en bestuur	4
3.	Ledenbestand	5
4.	Beleid.....	5
4.1.	Algemeen.....	5
4.2.	Contacten NDV – inspectie primair onderwijs	5
4.3.	Internationalisering	6
4.4.	Aandachtsgebied onderwijs en identiteit	6
4.5.	Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid.....	6
4.6.	Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties	6
4.7.	Aandachtsgebied Begeleiding en advies	7
5.	Visitaties en licenties.....	7
5.1.	Primair Onderwijs.....	7
5.2.	Voortgezet Onderwijs.....	7
6.	Commissies.....	8
6.1.	Visitatiecommissie primair onderwijs 2022	8
6.2.	Visitatiecommissie VO.....	11
6.3.	Commissie Communicatie en PR 2021 en 2022	13
6.4.	Commissie opleiding en nascholing	18
7.	Regio's	18
7.1.	Regio Zuid-Holland en Zeeland.....	18

7.2.	Regio Groot Zwolle	19
7.1.	. Flevoland	20
7.2.	Regio Noord-Holland	21
7.3.	Regio Oost Nederland	22
7.4.	Regio Groningen	25
7.5.	Regio Drenthe.....	25
7.6.	Friesland	28
7.7.	Regio VO	29
7.8.	Regio Midden Nederland	31
7.9.	DNO	33
8.	Lectoraat Vernieuwingsonderwijs.....	36
8.1.	Opbrengsten lectoraat Vernieuwend Onderwijs en lectoraat Vernieuwingsonderwijs.....	36
8.2.	Wat is ons doel?	37
8.3.	Wat deden we het afgelopen jaar?.....	37
8.4.	Een greep uit de publicaties, presentaties en producten	40
8.5.	Het DaltonCafé	48
9.	Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging. Juni 2022	51

1. De jaarvergadering

De jaarvergadering van maart 2022 is bezocht door 34 personen.

2. Het bestuur

2.1. Vergaderingen

Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur zijn in totaal 12 keer bijeen geweest.

2.2. Ondersteuning en bestuur

In 2022 is één bestuurslid aftredend. Jeltsje Adema neemt afscheid. Aline van Rijn wordt gekozen als bestuurslid en krijgt de taak vice-penningmeester. Het algemeen bestuur bestaat uit 11 leden. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de portefeuilleverdeling in 2022. Het dagelijks bestuur (DB) wordt gevormd door 4 bestuursleden (de voorzitter, de vicevoorzitter, de penningmeester en de secretaris). Het dagelijks bestuur wordt ondersteund door het bestuursbureau.

Het bestuursbureau ondersteunt het algemeen bestuur bij de uitvoering van haar taken. De ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Ambtelijk secretaris (AS)*. Deze functie is met ingang van 1 februari 2022 komen te vervallen.
- *Ledenadministratie en secretariële ondersteuning*. Hier gaat het om de dagelijkse bereikbaarheid van het secretariaat, het beheer van de ledenadministratie en de secretariële ondersteuning van het algemeen bestuur en commissies.
- *Visitatieplanning en organisatie*. De visitatieplanning, alle correspondentie ten aanzien van de visitaties en ondersteuning van de visitatiecommissies PO en VO.
- *Financiële administratie*. Sinds 1 januari 2019 wordt de financiële administratie gevoerd door den Boer & Vink. Een controller bewaakt in nauwe samenwerking met de penningmeester de geldstromen en stelt de financiële stukken op.

De bemensing van het bestuursbureau bestaat uit twee medewerkers die op basis van een ZZP overeenkomst hun werkzaamheden voor de NDV verrichten.

3. Ledenbestand

Op 31 december 2022 heeft de vereniging in totaal 381 collectieve leden, waarvan 323 basisscholen, 12 IKC's, 32 scholen voor voortgezet onderwijs en 14 instellingen voor hoger onderwijs. Totaal aantal leerlingen aan het eind van 2022 is 99.958 (in 2021 102.549). Uitgesplitst naar onderwijssoort: basisonderwijs 67.097 leerlingen, IKC 2.930 leerlingen en voortgezet onderwijs 29.931 leerlingen. Daarnaast telt de vereniging 26 individuele leden.

4. Beleid

De NDV onderscheidt de volgende 5 aandachtsgebieden:

- Onderwijs en identiteit.
- Relatiebeheer en strategisch beleid.
- Begeleiding en advies.
- Communicatie en imago.
- Kwaliteitszorg en licenties.

4.1. Algemeen

Het algemeen bestuur van de NDV is in 2022 twee keer fysiek bijeen gekomen. Tijdens de driedaagse op Schiermonnikoog is duidelijk geworden dat in 2023 vijf bestuursleden i.v.m. pensionering aftreden, waaronder de voorzitter, 2e voorzitter, penningmeester, secretaris en eindverantwoordelijke op het gebied van communicatie.

Het bestuur heeft dit aangegrepen door de transitie centraal te stellen en er voor te zorgen dat de taken en bevoegdheden zorgvuldig worden overgedragen. In de persoon van Elvira van den Hoek is in de zomer van 2022 middels een sollicitatieprocedure een nieuwe voorzitter gevonden. Ook het penningmeesterschap is in 2022 gedeeld met bestuurslid Aline van Rijn. Zij neemt in 2023 de taken van Frans van der Sman. Het bestuur heeft daarnaast nog twee leden benaderd met de vraag of zij het bestuur willen gaan versterken. Tijdens de ALV van 2023 zullen zij worden voorgedragen. In het najaar van 2022 is het bestuur in Hierden bijeengekomen om tot nadere afstemming te komen. De maandelijkse vergaderingen van het dagelijks bestuur worden in 2022 door alle bestuursleden bijgewoond om beter op de hoogte te zijn van de dagelijkse gang van zaken binnen de vereniging en zo zich voor te bereiden op toekomstige taken. De andere bestuursvergaderingen hebben digitaal plaatsgevonden.

4.2. Contacten NDV – inspectie primair onderwijs

Het zogenaamde ringoverleg is twee keer digitaal bijgewoond. Dit overleg is bedoeld om te informeren en gelegenheid tot dialoog te bieden vanuit de

inspectie naar de besturen van (traditioneel) vernieuwingsonderwijs en speciaal onderwijs. De nadruk ligt overduidelijk op informeren. In 2022 heeft geen overleg plaatsgevonden tussen de NDV en een vertegenwoordiging van de inspectie PO en VO met het doel elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

4.3. Internationalisering

Vele daltonvragen vanuit het buitenland worden afgehandeld door Dalton International. Zij beschikken over de expertise om aan deze vraag te voldoen. Een enkele keer wordt de NDV benaderd met een hulpvraag. Dalton International verzorgt een artikel voor elke uitgave van ons blad DaltonVisie.

4.4. Aandachtsgebied onderwijs en identiteit

Het in 2018 uitgebrachte DaltonIDee is een verkorte weergave van datgene waar de vereniging voor staat. Het mag beschouwd worden als een soort van visitekaartje van de NDV aan haar leden. DaltonIDee is al weer toe aan een vierde druk. Heel veel scholen gebruiken het om kort en bondig daltononderwijs onder de aandacht te brengen van belangstellenden.

4.5. Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid

In 2022 heeft geen overleg plaatsgevonden tussen de NDV en een vertegenwoordiging van de inspectie PO en VO met het doel elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

4.6. Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties

De commissies Opleiding en Nascholing, visitatiecommissie PO en visitatiecommissie VO geven uitvoering aan kwaliteitsborging en kwaliteitsontwikkeling van alle scholen en (opleidings-)instituten door visitatie en evaluatie. Er is in 2022 met het nieuwe visitatieformat gewerkt dat recht doet aan de zelfevaluatie van de school of daltonkindcentrum. Door de visitaties vanuit waarderend perspectief uit te voeren, proberen we meer aan te sluiten bij goede ontwikkelingen die al door de school zijn ingezet. Vanaf 1 augustus 2021 wordt er uitsluitend met dit nieuwe zelfevaluatie format gevisiteerd.

Visitaties in het PO, VO en HBO zijn vanaf 1 januari 2022 weer opgestart. Op verzoek van de scholen hebben ten behoeve van visitaties monitorgesprekken plaatsgevonden. Voor vrijwel alle scholen is er sprake van een periode van 7 jaar alvorens de volgende visitatie heeft plaatsgevonden of nog moet plaatsvinden. Voor daltonscholen die voldoende in ontwikkeling zijn is dit op

zich niet bezwaarlijk. Voor scholen waar door verschillende oorzaken de ontwikkeling is gaan stokken, zal de visitatie leiden tot stevige aanbevelingen of een versnelde visitatie.

4.7. Aandachtsgebied Begeleiding en advies

In 2022 zijn we als vereniging verschillende malen benaderd door scholen met het verzoek om begeleid te worden in het proces om daltonschool te worden. Met name scholen voor Voortgezet Onderwijs hebben bij ons aangeklopt. De begeleiding wordt veelal vormgegeven door één of meerdere bestaande daltonscholen door het ontvangen of bezoeken van elkaars school en wordt de weg gewezen naar opleiders die de daltonscholing kunnen verzorgen. Ook wat de voorlichting betreft heeft de vereniging een functie om de juiste persoon aan de belangstellende school te koppelen. Begeleiding of advisering van scholen in het buitenland wordt vaak doorgespeeld naar Dalton International. In Duitsland speelt onze zustervereniging (DVD) een belangrijke rol. Er is aandacht gegeven aan de samenstelling van een up to date voorlichtingspakket.

5. Visitaties en licenties

5.1. Primair Onderwijs

Het aantal gevisiteerde daltonscholen in 2022 bedraagt 46 PO-scholen, waarvan:

- Verlenging van de licentie: 25.
- Toekenning van de licentie: 6, waaronder 1 dalton kindcentrum.
- Versnelde visitatie over 2 jaar: 5.
- Intrekking van de licentie: 2.

Vier scholen hebben zich als aspirant-lid aangemeld.

Vijf scholen hebben hun lidmaatschap opgezegd.

Verder zijn er van de 46 scholen nog 8 PO-scholen gevisiteerd, waarvan de uitslag nog niet is meegenomen.

5.2. Voortgezet Onderwijs

Het aantal gevisiteerde daltonscholen in 2022 bedraagt 7 VO-scholen waarvan:

- Verlenging van de licentie: 4.
- Toekenning van de licentie: 1.
- Versnelde visitatie over 2 jaar: 2.

Één school heeft zich als aspirant-lid aangemeld.

6. Commissies

De voorzitters van de verschillende commissies doen hier verslag van de werkzaamheden. Daarnaast bespreken sommige bestuursleden de ontwikkelingen binnen hun portefeuille.

6.1. Visitatiecommissie primair onderwijs 2022

De visitatiecommissie PO bestaat uit 6 leden: Vera Otten, Hans Wolthuis, Willem Wagenaar, Astrid Claessens, Marije Lunshof, Sandy Sibbald (voorzitter). Mariska Leerdam verzorgt het secretariaat vanuit het bestuursbureau.

De visitatiecommissie PO draagt zorg voor de bezoeken van de daltonbasisscholen en daltonkindcentra. De leden zijn onderverdeeld in subcommissies om de voortgang van scholingen, daltononderzoek, DKC's, PR en voorlichting, regiobijeenkomsten en statuten en richtlijnen te kunnen waarborgen.

De commissie is verantwoordelijk voor de opleidingen van de voorzitters en bezoekers. Tijdens deze bijeenkomsten geeft de visitatiecommissie informatie en worden er vragen vanuit het werkveld behandeld. Het afgelopen jaar hebben alle bijeenkomsten van de visitatiecommissie PO en de opleidingsbijeenkomsten online plaats gevonden.

Visitatiecommissie leden en bezoekers/voorzitters

In 2022 hebben we van meerdere voorzitters en bezoekers afscheid genomen. Dit heeft voornamelijk te maken met het veranderen van baan en/of een overstap naar een school waar niet vanuit de daltonvisie onderwijs wordt vormgegeven. Ook de toenemende druk die ervaren wordt in het onderwijs door o.a. het lerarentekort, is een reden voor het stoppen met bezoeken. Erg spijtig, maar heel begrijpelijk. Wij willen hen graag bedanken voor hun betrokkenheid en inzet.

We hebben ook nieuwe bezoekers en voorzitters mogen verwelkomen. Daar zijn we heel blij mee. De oproep naar nieuwe voorzitters blijft staan. Nieuw is dat aspirant voorzitters een online kennismaking hebben met Marije Lunshof en/of Sandy Sibbald van de visitatiecommissie PO. Tijdens deze bijeenkomst worden de ins en outs doorgenomen van het bezoeken en kunnen er vragen gesteld en gedeeld worden met elkaar. Een waardevolle aanvulling voor nieuwe bezoekers.

Voor de visitatiecommissie PO is er op dit moment vacatureruimte. Er zijn meerdere oproepen en hierop is gereageerd. Hopelijk kunnen we binnenkort twee nieuwe leden verwelkomen.

Visitaties

In 2022 zijn de visitaties weer gestart. We hebben ervaren dat er een aantal scholen uitstel hebben aangevraagd met als reden de impact en stilstand in ontwikkeling die is ervaren door de coronaperiode. Ook wisseling van directeur hebben impact op een team en wordt als reden genoemd voor uitstel. Als visitatiecommissie hebben we elke aanvraag zorgvuldig doorgenomen en beoordeeld. We hebben ook vooral gekeken naar welke ontwikkelingen er wel plaats hebben gevonden en hoe de school de daltonontwikkeling voor de toekomst voor zich ziet. De coronaperiode is geen uitzondering, alle scholen en kindcentra hebben er mee te maken (gehad). De vraag is juist hoe het daltononderwijs als kracht gezien kan worden tijdens deze turbulente tijd. Dalton is ademen, daar stop je niet mee.

We hebben als visitatieteam gesproken over het actief betrekken van de regio's bij de visitaties. De regio's hebben hier zelf ook een taak in door de scholen en kindcentra van de regio te vragen naar de stand van zaken betreffende visitaties.

Ook hebben we de regio's geattendeerd op:

1. rekening te houden met de NDV jaarplanning;
2. hun bijeenkomsten aan de NDV door te geven ten behoeve van de jaaragenda;
3. hun actuele contactgegevens regiobesturen door te geven.

Scholingsbijeenkomsten

De scholingsbijeenkomsten in januari 2022 vonden online plaats. Tijdens deze bijeenkomsten is aandacht besteed aan het visitatiekader en visiteren vanuit een waarderend perspectief. Ook hebben we gesproken over de rol van monitoring en waar deze een plek moet krijgen. Dit kan een mooie rol zijn voor de regio's. Ook het werken met 'maatjesscholen' en inzet van proefvisitaties kunnen ingezet worden om als school of kindcentrum de ontwikkelingen te blijven monitoren.

De scholingsbijeenkomst van voorzitters in juni was fysiek. Deze bijeenkomst stond centraal rondom het visitatiekader en het onderzoek dat is gedaan door Vera Otten met betrekking tot excellente daltonscholen.

De bijeenkomst voor voorzitters in het najaar is niet doorgegaan.

DKC inspiratie bijeenkomst was dit jaar fysiek. Centraal stond het delen, brengen en halen van praktijkervaringen en successen. Ook werd er stilgestaan bij het onderzoek van Vera Otten met betrekking tot de excellente daltonschool en de vertaling naar daltonkindcentra.

Regio Noord

Er heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden met het VO, PO en HBO.

Conclusie is dat de behoefte er is om actiever de samenwerking met elkaar op

te zoeken. Voor het VO geldt al dat deze in het Noorden als één regio functioneert. Voor PO is dit nog niet de situatie. Het HBO werkt niet samen met elkaar. Alleen de Hanze was aangesloten bij het online gesprek. Het is merkbaar dat studenten minder vaak voor Dalton als minor kiezen, omdat er een heel breed scala is aan keuzemogelijkheden. Dit is een aandachtspunt die we meenemen naar de NDV.

Vanuit de regio's Drenthe, Friesland en Groningen is vanuit het PO een initiatief gestart om actief met elkaar te overleggen en te bekijken hoe de samenwerking verder vorm kan krijgen. Er is nog geen consensus over het samenvoegen van de regio's tot één regio Noord.

Tweede lezer

Alle visitatieverslagen worden gelezen door een lid van de visitatiecommissie PO. Dit noemen we 'tweede lezer'. De functie van de tweede lezer is om het verslag door te nemen op compleetheid en eventuele schrijffouten. Tenslotte bekijkt de tweede lezer of er ook een duidelijke koppeling is tussen de evaluaties, beoordeling en aanbevelingen.

Feedback op het verslag wordt teruggekoppeld aan de voorzitter van de visitatiecommissie en wanneer nodig aan de voorzitter van het betreffende visitatieteam.

Als commissie halen we uit de feedback ook aandachtspunten om de verslaglegging en visitaties zo goed mogelijk te optimaliseren. Dit laten we dan ook terugkomen op de scholingsbijeenkomsten van visiteurs en voorzitters. Er wordt een aanvulling gemaakt voor in de handleidingen voor visiteurs en voorzitters om de functionaliteit van de tweede lezer toe te lichten.

Handelingswijzer visitatieverslag

Er wordt steeds vaker gekozen om vooraf via een online meeting met de scholen en kindcentra af te spreken/ kennis te maken en tegelijkertijd toelichting te geven over het verslag. Er kunnen dan ook vragen gesteld worden. Het is een werkwijze die door het werkveld goed is ontvangen.

We hebben gemerkt dat het vernieuwde visitatieverslag dan ook vraagt om een handreiking voor scholen en kindcentra. Deze dient ter ondersteuning. Er wordt gewerkt aan een handreiking in een presentatie/vlogvorm.

DKC bijeenkomst

De DKC bijeenkomst wat dit jaar weer fysiek en is heel goed ontvangen. Marrit Demmer heeft de dag geleid.

De dag stond centraal rondom elkaar ontmoeten en ervaringen en kennis met elkaar delen. Daarnaast hebben we ook een inkijkje gehad in het onderzoek met betrekking tot excellente daltonscholen. We hebben gesproken over de doorgaande lijn en overeenkomsten voor daltonkindcentra.

Vergoeding overnachting

Per 22 september 2022 is de vergoeding verhoogd tot € 125,- per overnachting, ongeacht de keuze voor diner en/of ontbijt. Alles boven € 125,- is voor eigen rekening.

Brief versnelde visitatie

Tot voorheen werd er nooit een formele bevestiging gestuurd ten behoeve van een versnelde visitatie. Hier komt vanaf nu verandering in. Ook scholen met een versnelde visitatie worden per brief geïnformeerd.

Ontwikkel- en aandachtspunten voor 2023

In 2023 zullen we als visitatiecommissie PO ons blijven focussen op het visitatiekader. De verslaglegging en feedback vanuit het visitatieteam behoeft aandacht waarbij afstemming tussen de feedback en de aanbevelingen kloppend moet zijn.

De taak zal ook dit jaar een belangrijk onderwerp worden tijdens de verschillende bijeenkomsten. Vanuit verschillende commissies zal de taak worden onderzocht en belicht. Vanuit de visitatiecommissie willen we vooral stilstaan bij de bewustwording van de verschillende ontwikkelingen rondom de taak op de verschillende scholen en kindcentra. En hoe we dit kunnen beoordelen, waarderen en waar nodig voorzien van passende aanbevelingen.

We gaan verder met het actief betrekken van de regio's bij de visitaties en de samenwerking tussen de drie noordelijke provincies.

6.2. Visitatiecommissie VO

De visitatiecommissie VO bestond in 2022 uit: Katrien van de Gevel, Elvira van den Hoek, Ilse Hoogervorst, Marja Out, Trea Pestman (vanaf 25-05-2022), Anna-Paulien Smits (tot 25-05-2022), Anouk van Wesel, Steven Appels (tot 25-05-2022), Danny Boots (tot 25-05-2022), Jos Catau (tot 25-05-2022), Joost van Mensch, Bart Smeets (vanaf 25-05-2022), Maarten Versteeg (tot 01-01-2023), Paul Hendriks, en Siemon van der Wal (voorzitter). Brigitte Vercauteren heeft de visitatiecommissie het gehele jaar ondersteund.

De visitatiecommissie VO heeft in 3 bijeenkomsten (19-01-2022, 28-09-2022 en 23-11-2022) online vergaderd via Teams en één keer fysiek op 25-05-2022 in Seats2Meet in Amersfoort.

Er is in de visitatiecommissie VO aandacht besteed aan het waarderen en het meer benaderen van de visitaties vanuit het waarderen perspectief. De notitie 'Daltonschool worden en blijven' is samen met de visitatiecommissie PO aangepast en in verbinding gebracht met de andere visitatiedocumenten.

De wijze waarop de voorbereidingen voor de visitatie kunnen worden verricht, is regelmatig besproken. Doel is hier meer uniformiteit in te krijgen en er is een stappenplan voor ontwikkeld. De procedure is vastgelegd van planning tot afronding van de visitaties. De vierjaarlijkse visitatie cyclus VO is gewijzigd in een vijfjaarlijkse cyclus en wordt aangevuld met nieuwe daltonscholen i.o. Er is een notitie verschenen 'Visiteren in Coronatijd'. Per school wordt bekeken welke vorm van visiteren mogelijk is. Uiteindelijk zijn alle te visiteren scholen fysiek gevisiteerd.

Vanaf 2022 zijn we gaan werken vanuit de digitale werkomgeving van Teams.

De criteria voor het certificeren van de visiteurs en de beschrijving van de vaardigheden en kennis van de daltonvisiteur en voorzitter van het visitatieteam zijn beschreven. De visiteurs zijn beoordeeld aan de hand van de criteria, als zodanig geregistreerd en hebben een certificaat ontvangen. Het overzicht van de visiteurs wordt continu bijgewerkt. Het certificaat is 3 jaar geldig. Ook is een aanzet gegeven voor een profiel van de voorzitter van de visitatiecommissie.

De scholingsdag voor de visiteurs VO op 6 april 2022 is wederom succesvol in het Spinoza Lyceum in Amsterdam georganiseerd in samenwerking met 'Take a Step'. Tijdens de scholingsdagen is aandacht besteed aan:

- De gedragscode en het competentieprofiel.
- Onderzoeksvragen: wat zijn juiste vragen en hoe stel ik ze waarderend?
- Oefenen en het formuleren van generatieve vragen. De juiste vragen stellen.
- Verdieping aan de hand van bestaande casussen.
- Vrijheid en vertrouwen en de impact van corona daarop.

Voor de grote groep nieuwe visiteurs (ongeveer 25) was er een inleidende bijeenkomst met informatie over waarderend visiteren. Tegelijkertijd evalueerden de ervaren visiteurs de afgelopen visitatie.

In 2022 hebben zeven visitaties plaatsgevonden.

De visitatieverslagen en schoolreacties van afgeronde visitaties Wolfert Dalton Rotterdam, PT010 Rotterdam, Dalton Dokkum, Roncalli Scholengemeenschap Bergen op Zoom. Hogeland College Uithuizen, Helen Parkhust Almere en rsg de Borgen, locatie Ronerborg Roden zijn in de visitatiecommissie VO besproken en er is een advies voor het DB van de NDV geformuleerd om Wolfert Dalton Rotterdam en Roncalli Scholengemeenschap een versnelde 2 jaarlijkse visitatie te geven en de rest van de gevisiteerde scholen een licentieverlenging van 5 jaar.

De tien visitaties voor het schooljaar 2022-2023 zijn gepland. Het Stedelijk Zutphen is gestopt als daltonschool in de onderbouw en de school heet nu Het Eligant College. De examenleerlingen kunnen tot 2024 hun diploma behalen op de daltonschool en tot die tijd blijft de school ingeschreven. Er zal geen visitatie plaatsvinden.

Er wordt gesproken over het beheersbaar houden van de visitatiekosten en het gelijk trekken met de visitatiecyclus in het PO. Daardoor is de 4-jaarlijkse cyclus veranderd in een 5-jarige cyclus van visiteren. Ook de maximale kosten voor overnachting (€ 150,00) en diner (€ 50,00) worden aangehouden. De voorzitters overleggen van tevoren met de te visiteren scholen over de geraamde kosten.

Voor aanvragen van een zogenaamde 0-meting wordt vastgesteld dat de school de kosten zelf moet betalen en dat de (sub-)regio dit gaat bespreken.

Er zijn in 2022 voorbereidingen getroffen voor het organiseren van de scholingsdag voor visiteurs in 2023 door een voorbereidingscommissie te benoemen.

6.3. Commissie Communicatie en PR 2021 en 2022

Doelstelling van de commissie:

- Zorg dragen voor een evenwichtige communicatie naar de interne en externe doelgroepen.
- Bewaken van de NDV-huisstijl en de eenduidigheid van alle huisstijldraggers van de NDV.
- Het profileren van de NDV en het daltononderwijs (imago opbouw en bewaking).
- Het (laten) ontwikkelen van nieuwe communicatiemiddelen.

DaltonVisie en daltonvisie.nl

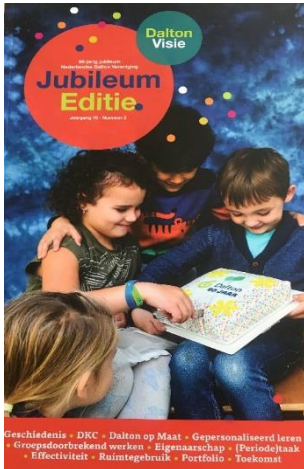
In 2012 is het nieuwe magazine "DaltonVisie" voor het eerst verschenen. Daltonvisie heeft als doelstelling belangstellenden over alle facetten van het daltononderwijs te informeren. Het magazine komt 4 x per jaar uit in een oplage van 1500 exemplaren. In samenspraak met de redactie van Dalton Magazine heeft het bestuur besloten om de meest interessante artikelen digitaal toegankelijk te maken op **daltonvisie.nl**. Een groot aantal artikelen van DaltonVisie is toegankelijk gemaakt in de vorm van een online-bibliotheekplatform met de onderwerpen:

- Visie-ontwikkeling
- Praktijk PO
- Praktijk VO
- Onderzoek
- Columns

- Interviews
- Internationaal
- Historie

De artikelen worden op de website geplaatst met vertraging van één jaargang.

In mei 2021 is hoofdredacteur Dick de Haan gestopt met zijn werkzaamheden voor Daltonvisie. Sinds 2012 was hij de drijvende kracht achter het magazine. René Berends heeft het hoofdredacteurschap op zich genomen. De huidige kernredactie bestaat uit Rüdger Minnee, Martijn Bakker, René Berends, Jolein Dijkema, Helen de Loor en Ineke Vermeulen. Lara Arnouts heeft dit jaar afscheid genomen. Er is nog steeds een vacature voor een redactielid VO.

In november 2021 is een jubileumnummer van Daltonvisie (64 pagina's in een oplage van 3400 stuks) verschenen ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van de NDV.

Aan de redactie van dit speciale nummer werden de gastredacteurs Hans Wolthuis, Paul Meuwese en Paul Hendriks toegevoegd.

Naast de abonnees (1394) hebben alle congresdeelnemers (1385) een exemplaar ontvangen.

Website dalton.nl

In september 2021 is de vernieuwde website dalton.nl in de lucht gegaan. De website is nu ook geschikt voor tablet en smartphone. Vernieuwingen op de website:

- De webwinkel. De producten kunnen digitaal besteld en betaald (via IDEAL of creditcard) worden.
- De declaratieformulieren voor bezoekers kunnen digitaal ingevuld en verstuurd worden. De formulieren worden rechtstreeks doorgestuurd naar het financiële administratiebureau van de NDV.
- Er is een zoekfunctie op de website gerealiseerd.

In de **periode januari t/m december 2022** werd de website bezocht door totaal 34.212 bezoekers: hiervan waren 33.450 nieuwe bezoekers. Dit leverde 46.314 sessies op met 96.830 pagina-weergaves. Het hoogste aantal bezoekers werd geregistreerd in de periode april – juni 2022.

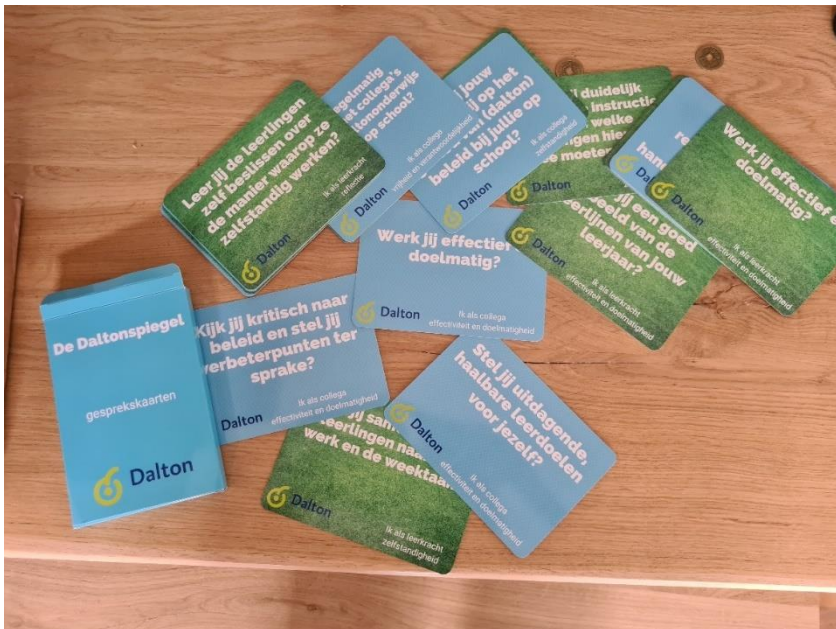
Statistieken website dalton.nl

	2019	2020	2021	2022
Bezoekers totaal	43.342	38.494	37.873	34.212
Nieuwe bezoekers	43.119	37.995	37.643	33.450
Sessies	58.321	50.956	51.144	46.314
Paginaweergaves	116.416	102.510	100.016	96.830

Webwinkel op de website

Sinds september 2021 kunnen de producten/materialen digitaal besteld en afgerekend worden.

In 2022 is er voor een recordbedrag van € 5.700,- aan materialen verkocht. De best verkochte artikelen zijn het boekje Dalton IDEe (meer dan 2500 exemplaren verkocht) en de gesprekskaarten behorend bij het reflectie-instrument De Daltonspiegel (in de webwinkel beschikbaar vanaf september 2022).

Nieuwsbrief NDV (via Mailchimp)

De Nieuwsbrief wordt 10 x per jaar verstuurd aan ongeveer 1000 ontvangers. Gebruikersgegevens over 2022 (zie hieronder):

- Open rate: de mail met de Nieuwsbrief wordt geopend.
- Click rate: In de Nieuwsbrief wordt doorgelinkt naar het artikel.

Datum	Open rate	Click rate	Aantal ontvangers	Best gelezen artikel
27-jan	32,80%	9,90%	995	Vervolg visitaties in 2022
25-feb	39,60%	6,70%	982	Dalton en het omgaan met verschillen
31-mrt	33,90%	7,10%	975	De kracht van why
28-apr	42,30%	7,20%	966	Dalton en ouders
24-mei	36,90%	7,00%	959	Dalton en eigenaarschap
29-jun	35,50%	10,60%	956	Kandidaat voorzitter
29-sep	34,00%	10,20%	981	Dalton en de gevolgen van een tekort aan menskracht
27-okt	38,00%	11,40%	988	Dalton en voorzittersbezigdheden
24-nov	35,90%	6,70%	980	Dalton en dichten
22-dec	36,50%	12,80%	987	Dalton burgerschap - samen komen we verder

De DALTON-app (Community netwerk-app)

Na een evaluatie van het gebruik en de functionaliteit van de Community-App in relatie tot de kosten heeft het bestuur in 2021 besloten om het abonnement op te zeggen. **Er wordt door het bestuur gekeken naar een nieuw digitaal dalton-platform waar kennisdeling en communicatie samenkomen.**

Congres-Event-App

Naast de community-app hebben we ook de Event-App gebruikt voor de organisatie van ons congres op 7 november 2018. Ook voor het congres in

november 2021 is de Congres-App ingezet. De congresdeelnemers konden via de app een keuze maken uit de lezingen en workshops.

Via de congres-app kunnen key-note sprekers, workshopgevers en bezoekers interactief communiceren met elkaar, zowel vooraf, tijdens als na afloop van het congres. In de Congres-App staat ook informatie over de locatie, de plattegronden etc. Bovendien kunnen de bezoekers/workshopdeelnemers via de app feedback geven op de gevolgde programmaonderdelen, de organisatie, de locatie en de catering! We kijken terug op een zeer geslaagd congres mede door het gebruik van de event-app!

Commissie Daltoncongres woensdag 3 november 2021

Op 3 november 2021 vierde de NDV haar 90-jarig bestaan met een landelijk congres op verschillende schoollocaties. De congrescommissie bestond uit Hans Wolthuis, Paul Hendriks, Lineke Dusseljee en Vera Binnerts, secretariael ondersteund door Antoinette van Bree. Voor de aanmeldingen voor het congres werd een aparte website gerealiseerd (daltoncongres2021.nl), die gekoppeld werd aan de congres-app.

In verband met de coronabeperkingen heeft de commissie gekozen voor een congres op verschillende locaties in plaats van een congres op één locatie. Uiteindelijk waren er 9 PO- en VO-scholen, die bereid waren het congres samen met de commissie te organiseren:

- Innova school, Elburg.
- SOL Villa Ambacht, Hendrik-Ido-Ambacht.
- DE BEM, Zevenaar.
- Meester Aafjes, Meteren.
- De Liaan/Hoera Kindercentrum, Helden.
- De Kleine Kapitein, Amsterdam.
- Kindercentrum Kloosterveen.
- Dalton Den Haag.
- Spinoza Lyceum, Amsterdam.

De locatie Kloosterveen moest helaas half oktober geannuleerd worden in verband met de coronabeperkingen.

Op de 8 overgebleven locaties waren er totaal ongeveer 1385 deelnemers.

Het feit dat het congres in dit (corona)jaar georganiseerd was op verschillende locaties in het land kreeg veel waardering. Daltoncollega's vinden het leuk en leerzaam om op een andere daltonschool te komen.

6.4. Commissie opleiding en nascholing

De commissie opleiding en nascholing heeft in 2022 twee gesprekken gevoerd met scholingsinstituten in het kader van evaluatie en licentieverlenging. Zowel met Glenda Noordijk van Noordijk Dalton Advies als met Helen de Loor van HC opleidingen is overeengekomen dat zij de komende vier jaar verder kunnen gaan met hun daltonactiviteiten.

Met Thomas More is gesproken over de opzet van de opleiding VO en het eventueel uitreiken van een Dalton+ certificaat voor daltonleraren door de NDV. Het is aan het opleidingsinstituut zelf om uit eigen naam een Dalton+ certificaat uit te reiken.

Aan Keijzer en Smits is gegund om als proef een daltonopleiding voor ondersteunend personeel te verzorgen.

7. Regio's

De bestuursleden hebben de regio's als volgt verdeeld om te bezoeken.

- Willem Wagenaar : Noord-Holland, Midden-Nederland, Netwerk Dalton Opleiders (DNO).
- Vera Otten : Groot-Zwolle.
- Astrid Claessens : Zuid.
- Siemon van der Wal: Voortgezet Onderwijs, Groningen, Friesland.
- Paul Hendriks : Voortgezet Onderwijs, Zuid-Holland-Zeeland.
- Sandy Sibbald : Drenthe, Friesland.
- Hans Wolthuis : Flevoland, Dalton Oost Nederland.
- Frans van der Sman: Voortgezet Onderwijs.

7.1. Regio Zuid-Holland en Zeeland

Het aantal daltonscholen in de regio Zuid-Holland en Zeeland is in 2022 licht gedaald. De regio bestaat nu uit 60 dalton basisscholen.

Het uit 7 leden bestaande regiobestuur is in 2022 4 keer online en 1 keer fysiek bij elkaar gekomen om de zaken voor de regio Zuid-Holland en Zeeland te regelen.

Gelukkig konden er in 2022 weer 2 regiobijeenkomsten fysiek gehouden worden. Het thema van de beide bijeenkomsten was *Verbinding*. Tijdens de 1^e regiobijeenkomst op 18 mei 2022 hebben gastsprekers Maurice Visser en Patrick Fuchs van VO Dalton Voorburg ons meegenomen in de verbinding tussen dalton PO scholen en dalton VO.

De 2^e regiobijeenkomst was op 12 oktober 2022 met de grote Omdenkshow: Niets is meer zoals het ooit was. De wereld is veranderd! Toch vergeten we

waarin “de taak” een onderdeel wordt van de werkroutine op een Daltonschool. Nu is het vaak zo dat de taak een papier of digitaal document is wat veelal wordt gebruikt als een soort van “klaar-af taak”. De daltonopleiders zijn van mening dat we de taak anders kunnen gaan inzetten. Hiermee komen we tevens tegemoet aan gepersonaliseerd leren.

Naast de toelichting van Marrit hebben de coördinatoren uitgewisseld hoe zij tegen de vernieuwde visie aankijken en hoe je je team hierin mee kunt nemen. Natuurlijk zijn de schoolkaarten geactualiseerd en op de website gepubliceerd. De webmaster is zeer actief in het betrekken van de scholen bij de website en om ze naar elkaar te laten kijken in de hoop dat er van elkaar wordt geleerd. Op financieel gebied is de reserve gegroeid. Deels heeft dat te maken met het feit dat we weer sparen voor een congres en deels omdat activiteiten geen doorgang konden vinden. De eigen bijdrage per leerling van de scholen in de regio aan de regio blijft gehandhaafd op €0,50 per leerling

7.1. . Flevoland

In de regio Flevoland participeren 16 scholen (Bommelstein, De Droomspiegel, De Ontdekking, De Optimist, De Windwijzer, De Omnibus uit Almere, De Schatkamer, De Aquamarijn, De Duykeldam uit Dronten, Windkracht 10, De Fladderiep uit de Noordoostpolder, De Meander, De Tjalk uit Lelystad, Jeanne d’Arc uit ‘t Harde, De Buut uit Soest en obs Zuid uit Wolvega.

Corona heeft ook in 2022 nog zijn invloed gehad op de bijeenkomsten van het bestuur, de daltoncoördinatoren en de directeuren.

Naar aanleiding van de fysieke bijeenkomst in 2021 hebben de directeuren gebrainstormd over de opzet en de rol van het regiobestuur. Daar het bestuur uit 2 personen bestond, was een uitbreiding van het bestuur een belangrijk item. De directeuren hebben hier online overleg gehad en inmiddels is er weer een vierkoppig bestuur. Gesproken is over elkaar ontmoeten en met en van elkaar leren. Ook over de bijeenkomsten van de daltoncoördinatoren is gesproken, omdat de begeleider van de betreffende bijeenkomsten haar werkzaamheden bij Saxion heeft neergelegd en er geen opvolging voorhanden was vanuit Saxion om die rol over te nemen. Een afvaardiging van het bestuur heeft hiervoor aangesloten bij het coördinatorennetwerk om te peilen waar de behoefte ligt.

Op veel scholen is behoefte aan scholing van nieuwe personeelsleden (daltonleerkracht, coördinator, onderwijsassistent en directeur). Hiervoor inventariseren we de daadwerkelijke behoefte om te onderzoeken of we dat gezamenlijk kunnen inkopen voor het schooljaar 2023-2024.

In het voorjaar van 2023 komen de directeuren weer fysiek bij elkaar onder leiding van Patrick Sins. We wilden het graag hebben over het eigenaarschap in combinatie met digitalisering. Patrick neemt ons dan mee in “eigenaarschap bij kinderen”.

Regio Flevoland heeft een actieve groep daltoncoördinatoren die regelmatig bij elkaar gekomen zijn onder begeleiding van Saxion. Wel zijn er veel personele wisselingen geweest, waardoor de samenstelling van het daltoncoördinatorennetwerk een aantal wijzigingen heeft ondergaan. Als gevolg van corona zijn de coördinatorennetwerkbijeenkomsten zowel online als fysiek geweest. Door vertrek bij Saxion van de begeleider is er gezocht naar een andere organisatie die de coördinatoren kan begeleiden. In 2023 neemt Noordijk Dalton Advies het stokje over van Saxion.

7.2. Regio Noord-Holland

Voor u ligt het jaarverslag van daltonregio Noord-Holland. Een prachtige regio met 43 daltonscholen en ruim 700 echte daltonners. Inmiddels is de regio ook een aantal daltonkindcentra rijker. Iedere daltonschool staat open voor contact met de regio, het is altijd mogelijk om bij elkaar op school te komen kijken. We leren van en met elkaar.

Afscheid nemen

Het regiobestuur heeft dit jaar helaas afscheid moeten nemen van Frieda Serné. Jarenlang was zij actief bestuurslid in onze regio en was zij betrokken bij alle ontwikkelingen die we binnen het bestuur in gang hebben gezet met als hoogtepunt de organisatie van de grote regiodag in november 2019. We zullen haar ideeën en positieve inbreng enorm gaan missen. Met ingang van november 2022 hebben we gelukkig weer versterking van ons bestuur gevonden: Mirjam Verhoef, intern begeleider van daltonschool De Klipper in IJmuiden. Welkom!

Regiodag(en) gingen niet door

Omdat we moeite hadden om alle scholen te bereiken, door wisseling van directies en/of daltoncoördinatoren, hebben we alle scholen een fysieke uitnodiging gestuurd voor de daltonregiodag op 18 mei (onderwerpen: waardierend werken, positieve psychologie, onderwijs in welbevinden). Helaas waren hier nauwelijks

aanmeldingen voor en waren we genoodzaakt om de bijeenkomst te annuleren.

Meerdere scholen gaven aan dat het gekozen tijdstip niet meer haalbaar is in verband met personele krapte (geen vervanging beschikbaar) en de hoge werkdruk op de locaties. Het overleg van de stuurgroep via Teams droeg er niet aan bij om we met elkaar in positieve flow te komen en daarom hebben we in november een uitgebreid overleg in combinatie met een etentje georganiseerd. Ons nieuwe lid Mirjam is hierbij direct aangesloten en met elkaar hebben we met nieuwe energie gebrainstormd en de opzet voor de regiodagen aangepast naar pizzasessies, zodat collega's na lestijd kunnen aansluiten zonder dat vervanging geregeld hoeft te worden.

Een nieuwe start

Ons thema voor 2023 is 'Een nieuwe start'. Na een moeizaam jaar voor onze regio, hebben we met nieuwe energie en ideeën twee regiobijeenkomsten gepland voor de eerste helft van het jaar:

- Woensdag 29 maart op De Klipper in IJmuiden.
  - Thema: formatief evalueren.
- Woensdag 21 juni op De Poolster in Heerhugowaard.
  - Thema: nog niet bekend.

De bijeenkomsten worden georganiseerd van 16.00 tot 19.00 uur en hebben de vorm van een pizzasessie. Tijdens de bijeenkomsten is aandacht voor de volgende onderdelen:

- Inspiratie (workshop).
- Ontmoeten/netwerken (tijdens diner).
- Delen van ontwikkelingen/nieuws binnen de regio.

Na deze twee bijeenkomsten zullen we onze nieuwe werkwijze evalueren en met elkaar blijven zoeken en brainstormen om zichtbaar en van toegevoegde waarde te blijven voor alle locaties.

7.3. Regio Oost Nederland

Ook dit kalenderjaar hebben we weer passende bijeenkomsten georganiseerd, met daarin de actuele onderwerpen vanuit Dalton.

DON-bijeenkomsten in 2022

Datum	Voor wie	Thema/inhoud
19 januari 2022	Directeuren en coördinatoren	Unitonderwijs Groepsdoorbrekenonderwijs

30 maart 2022	Directeuren en coördinatoren	Passend onderwijs Omgaan met verschillen Gastspreker: Karen Heij over cito
18 mei 2022	Directeuren en coördinatoren	Leren leren Kind een stem geven Eigenaarschap Formatief leren Weektaak als middel
12 oktober 2022	Directeuren en coördinatoren	Gastspreker: René Berends De daltontaak

Evaluatie bijeenkomst 19 januari

- Goede opkomst voor een online bijeenkomst. Er waren een paar mensen die eerder zijn gestopt, maar zij hadden dit vooraf al gemeld.
- Het was prettig dat veel 'basisinformatie' over Dalton opnieuw aan de orde kwam. Het zet je weer aan het denken. Hoe kun je dit actueel inzetten?
- Bewust 'Dalton als antwoord' in blijven zetten. Onderwerp is heel actueel.
- Het was fijn dat er verschillende groepen klaar stonden voor een gespreksronde. Je kon makkelijk kiezen waaraan je wilde deelnemen. Ook was het makkelijk even te hopen naar een ander onderwerp.

Evaluatie bijeenkomst 30 maart

- Gelukkig weer een fysieke bijeenkomst met een gastspreker.
- Minder aanwezigen dan voorheen i.v.m. invalproblemen en ziekte.
- Belangrijkste punten gespreksronde: Wat is blijven hangen? Wat neem je mee?
- Als je iets heel goeds doet, duw je een andere school naar beneden.
- Eigen visie helder en dat doen wat bij je past.
- Toetsen inzetten als test. Formatieve manier gaan bekijken.

Evaluatie bijeenkomst 18 mei

- Opkomst was opnieuw minder dan gebruikelijk. Veel collega's worden belemmerd door invalproblemen.
- Besproken of we moeten afwijken van de woensdagochtend. Elke dag/dagdeel zal zijn eigen 'problemen' met zich meebrengen. We zetten een enquête uit onder de leden om te onderzoeken wat de beste optie is.
- Inhoudelijk een goede bijeenkomst. We hebben veel praktijkvoorbeelden van verschillende scholen kunnen bekijken m.b.t. leren zichtbaar maken.

Evaluatie bijeenkomst 12 oktober

- De inhoud was goed. Het leeft bij veel scholen hoe ze een goede invulling kunnen geven aan de taak.
- In groepen zitten is prettiger. Nu zaten we door omstandigheden bij de locatie in rijen.
- Kleine groepen formeren de volgende bijeenkomst.
- Iets meer interactie tussendoor.
- De spreker mag een meer begeleidende en coachende rol aannemen door rond te lopen.

Inhoud bijeenkomsten 2023

Bijeenkomst 18 januari 2023: De taak en persoonsvorming.

Bijeenkomst 29 maart 2023: scholenbezoek.

Bijeenkomst 24 mei 2023: n.t.b. / waarschijnlijk de Daltonspiegel.

Samenstelling DON-bestuur

We zijn dit jaar gestart met dit bestuur:

- Linda van den Sigtenhorst (voorzitter)
- Roger Visser (penningmeester en secretaris)
- Tom Witjes (lid)
- Susanne Jannink (lid)
- Charlotte Meijer (notulist)

Het huidige DON-bestuur bestaat vanaf september 2022 uit de volgende personen:

- San Bronk (voorzitter)
- Charlotte Meijer (penningmeester)
- Susanne Jannink (secretaris)
- Marjolein Feldkamp (notulist)

Het bestuur heeft in 2022 over de volgende onderwerpen gesproken tijdens de vergaderingen:

- Initiëren, voorbereiden en organiseren van de directie-coördinatorenbijeenkomsten.
- Website DON optimaliseren.
- Financiën.
- Vaststellen contributie.
- Rooster af-/aantreden.
- Verslag van de regiobijeenkomsten.
- Werving nieuwe bestuursleden. We hebben inmiddels 2 nieuwe aanmeldingen.
- Evaluatie DON-bijeenkomsten voor coördinatoren en directeuren.
-

7.4. Regio Groningen

Geen verslag ontvangen.

7.5. Regio Drenthe

Jaarplan 2022 en gedeelte 2023

Na de nodige wisselingen en onderbezetting van het regiobestuur de afgelopen jaren, starten we maart 2022 met een 5-koppig bestuur:

- Marije Lunshof.(voorzitter).
- Gelske Reitsma-Prins.(secretaris).
- Henriëtte Bakker.(penningmeester).
- Gerdy Schoonbeek.(lid).
- Jan de Rijk.(lid).

Vergaderdata 2022:

26 januari, 9 maart, 29 maart, 20 september, 11 oktober, 15 december.

Vergaderpunten waren o.a.:

- Taakverdeling nieuwe bestuur nadat dit weer in een voltallige sterkte gerealiseerd was.
- Updaten daltonscholen in Drenthe (aanspreekpersonen).
- Bespreken punten uit regiobesturenoverleg (o.a. samenvoegen Groningen, Friesland en Drenthe tot één grote regio en verandering binnen Pabo's: geen aparte onderwijsstromingen meer, maar één noemer: vernieuwingsonderwijs. Hoe gaan we dit oppakken?).
- Voorbereiden van de Regiobijeenkomsten Drenthe. Door de coronaperiodes is dit niet tot zijn recht gekomen, regio bijeenkomsten gingen niet door (bijv. van 26-1-22), het bestuur was niet volledig. Gelukkig is de Regiobijeenkomst van 13 april doorgedaan, fysiek met een gastspreker die ons op prikkelende wijze heeft laten nadenken over ons daltononderwijs. Op de digitale Regiobijeenkomst van 2 november waren de onderwerpen o.a. het nieuwe visitatiekader, mogelijke samenwerking dalton regio Noord, inventarisatie onderwerpen voor de Regio Dalton dag op 15-3-'23.
- Opzetten cursus daltonleerkracht, gegeven door Hans Wolthuis. 26 cursisten van scholen uit Drenthe en Groningen (De Starter), alsmede 3 studenten die een minor dalton volgen, volgen een cursus van 8 bijeenkomsten.
- Zorg over daltonscholen in Drenthe. Vaak zien we dezelfde scholen bij de bijeenkomsten. Waar halen de andere scholen hun info vandaan? Hoe gaan we de betrokkenheid vergroten?

Overzicht gevisiteerde scholen in 2022:

SWS De Schans is 21 juni 2022 gevisiteerd (verlenging voor 5 jaar).
Visitatie Echtennest is uitgesteld. Wordt nu 11 mei 2023.

Nieuwsbrieven van de regio:

Op de volgende data zijn de nieuwsbrieven naar de scholen verstuurd:

- Januari 2022.
- Mei 2022.
- Oktober 2022.

De nieuwsbrieven worden toegevoegd bij dit Jaarverslag.

De verdere planning nieuwsbrieven is in de genoemde maanden 2023.

Vergaderdata:

Deze moeten nog gepland worden. Voor de daltondag zullen er 1 à 2 plaatsvinden.

Organisatie daltondag (15 maart 2023):

Plaats: DKC Kloosterveen.

Programma:

- 8.45: inloop met thee/koffie.
- 9.00: opening met mededelingen door de voorzitter.
- 9.15-10.15: 1e workshopronde.
- 10.15-10.45: pauze.
- 10.45-11.45: 2e workshopronde.
- 12.00-12.15: gezamenlijke afsluiting (onze ideeën voor inrichting komend schooljaar).
- 12.15-13.00: mogelijkheid tapasbuffet.

Geplande onderwerpen voor de organisatie van de workshops:

- Talentenkaart (Brigitte Bruin).
- Digitale takenbrief (Roelien Tissingh).
- Daltonwerkvormen in vergaderstructuren.
- De ontwikkeling naar kindcentrum / kindgesprekken (De Eshorst).
- De taak/taakbrief in relatie tot eigenaarschap kind (Vera Otten, Rene Berends, Hilde-Marie van Slochteren, boek: "Dalton:Lef").
- Workshop excellente daltonscholen (Vera Otten).
- Rapport/portfolio (De Eskampen).
- Thematisch werken in de onderbouw, ontwikkeling zelfstandigheid kleuters.
- Het verdiepen van een kernwaarde (Jerry Leepel, onderwijsadviseur).

Regiobijeenkomsten:

Naast de Dalton dag zijn er nog twee Regiobijeenkomsten (planning juni en oktober). We willen voorstellen deze op wisselende scholen in Drenthe te houden. Het eerste onderwerp van de bijeenkomst is dan een parel van de school te aanschouwen.

Tijdens de Regio dag van 15 maart a.s. ontvangen alle aanwezige scholen de daltonspiegelkaarten. Op de eerstvolgende regio willen we hier ook mee aan de slag en reflecteren op het gebruik in de klassen/teams.

Het leek ons leuk om in juni een regiobijeenkomst in Een te organiseren. Misschien zou de volgende te visiteren school in oktober de gastschool kunnen zijn?

Nieuwsbrieven:

Voor elke regiovergadering komt er een nieuwsbrief uit. In speciale gevallen zou er een extra nieuwsbrief uit kunnen komen.

Te visiteren scholen in 2023:

- Echtennest; voorjaar 2023 (exacte datum navragen NDV).
- ODBS 't Kienholt: voorjaar 2023 (exacte datum navragen NDV).
- Daltonschoon Ees: 11 mei 2023.
- Kindcentrum Theo Thijssen: najaar 2023 (datum nog niet bekend bij NDV).

Regio Drenthe versus Regio Noord:

In 2023 zullen er verdere gesprekken plaatsvinden over het al dan niet vormen van een grote noordelijke regio.

Nieuwe cursussen:

Als de huidige cursus daltonleerkracht geëindigd is, gaan we hierop reflecteren. Bij een grote behoefte aan een nieuwe cursus, gaan we de mogelijkheden hiervoor onderzoeken en eventueel een volgende cursus organiseren. Voor zowel leerkracht als PM-ers.

7.6. Friesland

Januari 2022

- *Bestuursvergadering:*
  - voorbereiding regiomiddag/jaarvergadering 2 maart;
  - voorbereiding netwerk bijeenkomst daltoncoördinatoren 19 januari.
- *Netwerk bijeenkomst daltoncoördinatoren*
  - Wegens te lage opkomst verschoven naar 20 april.

Februari 2022

- *Bestuursvergadering:*

Regiomiddag 2 maart wordt verschoven naar september i.v.m. te weinig aanmeldingen (veel ziekte, inhalen andere activiteiten i.v.m. corona e.d.).

De scholen krijgen van het bestuur een presentje toegestuurd (hart onder de riem)

April 2022

- *Netwerk bijeenkomst daltoncoördinatoren* over Teach like a Champion.
- *Bestuursvergadering:*
  - brainstormen afsluiting bestuur en daltoncoördinatoren.

Mei 2022

- *Voorzitter woont bijeenkomst 3 noordelijke provincies bij.*
- *Bestuursvergadering:*
  - voorbereiding afsluiting bestuur en daltoncoördinatoren.
  - bespreken mail met punten van voorzitter bestuur Groningen.

Juni 2022

- *Afsluiting bestuur en daltoncoördinatoren op Terschelling:*
  - evaluatie schooljaar;
  - wensen volgend schooljaar;
  - intervisie;
  - maken jaarplanning voor 2023.

Juli 2022

- *Bestuursvergadering:*
  - evaluatie afsluiting bestuur en daltoncoördinatoren op Terschelling;
  - voorbereiding bijeenkomst 21 september voor alle schoolteams;
  - bestuurssamenstelling.

September 2022

- *Bestuursvergadering:*
  - voorbereiden bijeenkomst 21 september voor alle schoolteams.
- *Regiobijeenkomst schoolteams:*
  - workshops: Digikeuzebord, rapport en portfolio, IEP lvs.

November 2022

- *Bestuursvergadering:*
  - voorbereiding bijeenkomst daltoncoördinatoren en directeuren.
- *Bijeenkomst daltoncoördinatoren en directeuren:*
  - samenwerking 3 noordelijke provincies;
  - wensen/verwachtingen scholen – bestuur en omgekeerd;
  - bestuursamenstelling en afvloeiingsschema.

7.7. Regio VO

Binnen de Nederlandse Daltonvereniging (NDV) hebben de daltonscholen voor VO (regio VO) een aantal keren per jaar overleg. De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw van één van de deelnemende scholen. De vergaderingen bestaan uit een formeel deel en uit een programma dat door de ontvangende school wordt ingevuld. Dit programma bestaat meestal uit een rondleiding en richt zich op datgene wat op dat moment voor de school belangrijk is, zoals nieuwbouw, een grote verbouwing of de start van een nieuw concept. Daarnaast kan dit onderdeel ook bestaan uit een presentatie over een onderwijskundige (dalton)ontwikkeling in de school. Hierbij staan 'kennismaken van elkaars ontwikkelingen' en 'leren van en met elkaar' centraal.

Eind 2022 telde de regio 32 daltonscholen VO, waaronder een tweetal scholen die 'Dalton in oprichting' zijn.

In 2022 hebben de leden van regio VO twee keer regulier overleg gehad en hebben zij deelgenomen aan een 24-uurs bijeenkomst:

1. op 12 januari 2022 een digitale regiobijeenkomst vanwege de coronabeperkingen.
2. op 18 mei 2022 op het Erasmus College in Zoetermeer.
3. op 5 en 6 oktober 2022 heeft in Leusden de dalton 24-uurse plaatsgevonden. Hieraan voorafgaand heeft op woensdag 5 oktober een reguliere daltonregiobijeenkomst plaatsgevonden.

Tijdens de beide regionale daltonbijeenkomsten zijn de reguliere agendapunten ter sprake gekomen, zoals het uitwisselen van ervaringen vanuit de verschillende regio's, informatie delen ten aanzien van de aankomende visitaties en is er ruim aandacht geschonken aan het professionaliseren van docenten en leidinggevendenden, die werkzaam zijn op de verschillende daltonscholen.

Het centrale thema tijdens de 24-uurse in oktober was het ontwikkelen van toekomstbeelden en richting geven aan de eigen schoolcultuur. De organisatie was in handen van Roderik Rot en Elvira van den Hoek, beide afkomstig van het Erasmus College in Zoetermeer. Brigitte Vercauteren van het secretariaat van de NDV heeft ons hierbij ondersteund. Inmiddels heeft het bestuur van de NDV besloten om het landelijk secretariaat niet meer ondersteunend te laten zijn voor de regio besturen.

In augustus 2022 zijn we tot de ontdekking gekomen dat de penningmeester van de NDV regio VO niet meer bij de bankgegevens kon komen. Uiteindelijk bleek dit bekend bij het landelijke bestuur. Om uiteenlopende redenen was de rekening niet meer benaderbaar door het bestuur van de regio VO. Hiermee zijn de financiën tijdelijk even overgenomen door de penningmeester van de landelijke NDV PO/VO.

Naast de (landelijke) regio-overleggen zijn er vier regionale netwerken actief die samenwerken aan gemeenschappelijke ontwikkelingen. In deze netwerken worden tal van scholingsactiviteiten verzorgd voor docenten in de regio onder het motto 'van en met elkaar leren'.

Deze vier netwerken zijn :

- Netwerk Zuidwester.
- Netwerk Dalton Noord.
- Netwerk HAAAP (Noord-Holland en Almere).
- Netwerk Westland.

De contacten tussen de VO-daltonscholen worden als open, collegiaal en zeer plezierig ervaren.

In 2022 zijn de meeste geplande visitaties gelukkig weer doorgegaan. Binnen de NDV is afgesproken om de periode waarbinnen de scholen gevisiteerd dienen te worden te verlengen van vier naar vijf jaar. Als gevolg hiervan zal een nieuw visitatieschema worden opgesteld.

De financiële positie van de NDV regio VO in 2022.

In 2021 zijn de reserves van de NDV regio VO een fors gedaald. Dit komt met name door de beperkte gevraagde bijdrage voor de conferentie in 2021 aan deelnemers en de hoge kosten door inhuur van externen.

In 2022 is de conferentie daarentegen tegen minimale kosten georganiseerd. De inhuur van externen voor de conferentie in 2022 waren lager dan verwacht. Dit omdat de externe sprekers op het laatste moment door ziekte niet aanwezig konden zijn. Hierdoor is de reservepositie van de NDV regio VO enigszins weer toegenomen.

Het Bestuur van Regio VO bestond in 2022 uit: Liesbeth Pennings-de Vet (voorzitter; Haarlemmermeer Lyceum), Jan Paul Beekman (secretaris; Spinoza Lyceum) en Roderik Rot (penningmeester; Erasmus College).

7.8. Regio Midden Nederland

Takenoverzicht bestuursleden:

Bestuur

Het bestuur organiseert jaarlijks 3 zogenaamde dalton dompel dagen/middagen voor alle aangesloten Daltonscholen. Deze dagen/middagen hebben een scholings- als netwerk karakter. Elke school kan de directeur en de Daltoncoördinator naar deze dag afvaardigen. Of eventueel meerdere geïnteresseerden van de school.

Het bestuur heeft 3 Daltonlabs georganiseerd (kenniscafe, portfolio, college tour). De opkomst vanuit de regio bij fysieke bijeenkomsten valt tegen. Online bijeenkomst is goed bezocht. We hopen dat de NDV dichter op de bezoeken van de Daltonlabs gaat zitten. Is het een optie om het bezoek van de Daltonlabs mee te nemen in de visitaties? Wens/ambitie van het bestuur om het netwerk te versterken en de scholen te laten inzien dat de labs van toegevoegde waarde zijn.

1 bestuurslid per regionale intervisiegroep:

Contact onderhouden met en tussen de aangesloten scholen van de deelregio; hiervoor zijn de aaneengesloten scholen verdeeld in intervisiegroepen. Elk bestuurslid zorgt voor het contact met een intervisiegroep.

- a. Nieuwe NDV-lidscholen die tot deze regio toetreden, bezoeken en informeren over de gang van zaken in de daltonregio Midden Nederland.
- b. Zorg dragen voor de uitreiking van de daltonlicentie (incl. muurschildje) aan nieuwe lidscholen, bij voorkeur in een feestelijke context.
- c. Stimuleren van deelname door de aangesloten scholen aan regionale activiteiten en vragen naar aandachtspunten.
- d. Tenminste 1x per jaar telefonisch contact hebben met de scholen.
- e. Informeren naar ontwikkelingen in geval van visitatie.

Jaarlijkse belronde door het bestuur. Daarnaast incidentele bezoeken door het bestuur aan de scholen. Bij scholen waar het contact telefonisch niet lukt, wordt een bezoek gepland/gebracht door een van de bestuursleden. Het

bestuur maakt een poster ter aankondiging van de Daltonlabs welke per post zijn toegestuurd aan alle scholen. Het bestuur stuurt kaartjes naar gevisiteerde scholen. Scholen is actief gevraagd in welke ontwikkelingen zij zich bevinden. Deze worden tijdens de labs en op de website van het regiobestuur gedeeld. Onderzoeken: Willen we intervisiegroepen voor onze scholen opstarten? Dit wordt geïnventariseerd tijdens de belronde in september 2022.

Alle bestuursleden

Deelnemen aan het regiobestuur overleg

Wordt gedaan.

1 bestuurslid en 1 regiolid

De regio afvaardigen in de regioraad van de Nederlandse Dalton Vereniging.

Door omstandigheden niet gelukt (Mariska is geïnformeerd). Wens om deze momenten buiten schooltijd te plannen.

Penningmeester

Het opstellen van een financieel jaarverslag.

Gedaan en gedeeld met de leden en het bestuur (januari 2022).

Secretaris

Op verzoek informatie beschikbaar stellen aan de toegewezen visitatiecommissie van de NDV over deelname van aangesloten lidscholen aan regio-activiteiten.

Hier is telefonisch contact over met de voorzitter van het regiobestuur. Niet alle visitatievoorzitters bellen hierover.

Secretaris & steunpunt

Samenstellen en beheer van regio-archief.

Dit wordt bijgehouden op de website van het regiobestuur.

Steunpunt in opdracht van secretaris

Zorg dragen voor het beheer en (tenminste 1x/jaar) verspreiding van de ledenlijst van de regio.

Zorg dragen voor beheer en verspreiding van uitnodigingen, agenda's en verslagen van regionale vergaderingen en bijeenkomsten.

Dit wordt bijgehouden op de website van het regiobestuur.

Regio-overleg

Bevorderen van collegiale consultatie en het uitwisselen van kennis en ervaring op gebied van daltononderwijs tussen de aangesloten scholen.

Door het organiseren van de Daltonlabs vindt dit plaats. Scholen delen hun ontwikkelingen op de website van het regiobestuur zodat ze elkaar kunnen vinden en kennis kunnen uitwisselen. Het bestuur heeft nu geen zicht op of dit door scholen effectief wordt gedaan.

Op regionaal niveau het werken met daltoncoördinatoren en/of daltonwerkgroepen stimuleren en hiervoor een functioneel netwerk in stand houden.

Door middel van de Daltonlabs vindt dit plaats.

Penningmeester

Versturen van rekening van €150,- voor deelname Daltonregio Midden Nederland. Hiervoor worden onder andere de dompeldagen voor georganiseerd. Deze rekening wordt in principe in de vijfde schoolweek verstuurd en geldt voor een schooljaar.

Is gedaan.

Secretaris

De secretaris van het bestuur houdt een presentielijst bij van de aanwezigheid van de aangesloten scholen bij de Dompeldagen.

Wordt gedaan.

Opgesteld door het regiobestuur op dinsdag 14 juni 2022
Aanwezig: Jildou, Rudger, Robine, Lara en Koen.
Afgemeld: Jeroen

7.9. DNO

In 2022 zijn er voor DNO zowel online als fysieke bijeenkomsten georganiseerd.

Het DNO kwam op de volgende momenten bij elkaar:

- 8 februari 2022 online van 9.00 uur tot 10.30 uur.
- 14 april 2022 online van 9.00 tot 10.30 uur.
- Tweedaagse DNO 23 en 24 juni 2022.
- 30 augustus 2022 online van 15.30 tot 17.00 uur.
- 13 december 2022 online van 9.00 tot 11.00 uur.

In het studiejaar 2022-2023 zijn de taken van voorzitter, secretaris en penningmeester zoveel mogelijk onderling verdeeld vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.

De evaluatie hiervan zal in 2023 plaatsvinden.

Dinsdag 8 februari 2022 online. Voorbereid door Esther, Helen en Rietje

Tijdens de bijeenkomst van 8 februari zijn we verder gegaan met het thema: 'de taak'. Zowel de inhoudelijke kant als de meer procesmatige kant kwam tijdens deze bijeenkomst aan bod.

We hebben gekeken naar de succescriteria van de bijeenkomst(en) over de taak die wij geven als daltonopleiders. Als voorbereiding hebben we een leesstuk van René Berends over de taak gelezen en daarbij hebben we de inhoud/opzet van de eigen lessen (bijeenkomsten) kritisch tegen het licht gehouden. We zijn met elkaar in gesprek gegaan en hebben succescriteria besproken en uiteraard hebben we daarbij ook elkaar geïnspireerd met concrete voorbeelden.

De laatste drie kwartier van de bijeenkomst hebben Maria, Vera en Hilde-Marie ons meegenomen in de meer procesmatige kant van de 'taaktransitie' van de daltontaak.

14 april 2022 Online 9.00uur- 10.30 uur

Vorbereid door Frank, Brigitte en Maria (en ook Vera en Annemarie).

Thema: De Taak vervolg:

We hebben het 'proces' definitief vastgesteld.

Vera heeft de inhoudelijke koppeling met bezoekers gepresenteerd.

Vervolgens hebben we gezamenlijk een opzet gemaakt voor de inhoud en de organisatie van de Tweedaagse.

Mededeling: Vera zit namens DNO in de BAC. We hebben de procedure besproken, de komst van een nieuwe voorzitter en we hebben Vera een en ander meegegeven om namens DNO te agenderen.

DNO-tweedaagse 23 en 24 juni 2022

Vorbereiding: Annemarie, René, Vera en Glenda.

Op dag 1 hebben we verder gewerkt aan de gezamenlijke visie op de taak en de concretisering ervan.

Opening over de rol van DNO als vernieuwingsbeweging (zoals uitgesproken tijdens de laatste vergadering (door Vera)) en inleiding op de visie-opdracht (door Annemarie) en de visiestukken (door René).

Visie-opdracht: uit het gezamenlijke ontwikkelde stuk over de Taak, geschreven door René, en het stuk over persoonsvorming van René zijn 'piketpalen' gehaald, waar we als DNO gezamenlijk voor zouden willen gaan én welke vragen ons bezighouden.

De voorbereiding bestond uit leeswerk met als opdracht om samen te vatten, toe te voegen en een hoofdvraag te formuleren met betrekking tot de Taak in het daltononderwijs. Daarbij hebben we ons ook gebogen over de volgende vraag: “Hoe leren we onze verschillen als diversiteit benutten, om met elkaar meer te kunnen realiseren in de dalton community?” (werkvorm door Annemarie en Glenda).

Het doel was om te komen tot een presentatie van de concretisering visie DNO op de taak.

We hebben gewerkt aan het formuleren van denkvragen met betrekking tot verschillende thema's, zoals de kernwaarden, eigenaarschap en meer.

We hebben bekeken in hoeverre de kernwaarden in spelvorm kunnen worden aangeboden aan leerlingen.

We hebben nagedacht over de wijze waarop we ons werk in bijv. Daltonvisie naar buiten zouden kunnen brengen.

Uiteraard was er ook ruimte voor uitwisseling van concrete voorbeelden en werd er in een luchtige spelvorm kennis gedeeld.

Op dag 2 was er een speeddate in themagroepen, een bijdrage rondom actie/ontwerpend onderzoek, DKC, daltonopleiding voor studenten, en afsluitende evaluatie/reflectie.

30 augustus 2022 15.30-17.00 uur online

Vorbereiding Glenda en Esther

We startten de bijeenkomst met de vraag: “wat is jouw voornemen voor de scholing dit schooljaar?”

We hebben verder gewerkt aan de denkvragenkaartjes en we hebben de mogelijkheid besproken van een vervolgcertificaat (dalton 2.0 voor leraren die al (een tijdje) in het bezit zijn van een basisdaltoncertificaat)

We hebben nagedacht over de denkvragenkaartjes: Voor wie maken we het?

Wie is de doelgroep? (coördinator, leerkracht/docent VO/PO, pedagogisch medewerker?) opleider: beschikking over alles. Ook zaken als budget en vormgeving werden besproken.

13-12-2022 9.00-11.00 uur online

Vorbereiding Annemarie, Maria en René.

We hebben ons voorbereid door een presentatie te maken van de wijze waarop de denkvragen worden ingezet in ieders scholing en de ervaringen die we daarmee hebben opgedaan. Ook hebben we een artikel gelezen waarbij we hebben nagedacht over een voorbeeld waarin de leerkracht zorgt dat de leerstof een appèl doet op de leerlingen

Tijdens de bijeenkomst hebben we het DNO lidmaatschap besproken, de ervaringen van denkvragen uitgewisseld en voorbeelden van interestpockets verzameld.

Vervolgens hebben we de Kwaliteitstool en de relatie met onze scholing en het proces rondom de taak besproken en tot slot hebben we vooruitgeblikt op de werkwijze van DNO en de organisatie van de komende bijeenkomsten

Overige zaken:

Na de nodige problemen is het toch gelukt om Dolf weer toegang te verlenen tot de dno-rekening. Wellicht zijn bij de wisseling van rekeningen enkele zaken niet meegenomen in het financiële verantwoording overzicht.

8. Lectoraat Vernieuwingsonderwijs

8.1. Opbrengsten lectoraat Vernieuwend Onderwijs en lectoraat Vernieuwingsonderwijs

- Lectoraat Vernieuwend Onderwijs (Saxion, 8.4fte) en Lectoraat Vernieuwingsonderwijs (Thomas Moore, 1.6fte) dragen via praktijkgericht onderzoek en onderwijs bij aan de vernieuwing en verbetering van het vernieuwingsonderwijs, in het bijzonder Daltononderwijs, Montessorionderwijs en Jenaplan onderwijs;
- Via opleidingen, cursussen, nascholingen, lezingen, presentaties, workshops en webinars dissemineren we kennis;
- We zijn structureel onderdeel van de redactie van Montessori-magazine, DaltonVisie, Mensenkinderen, TOPS, Velon, International Journal of Educational Research en Saxion Progressive Education University Press;
- In 2022 zijn meer dan 120 publicaties/presentaties/producten verschenen vanuit de lectoraten over vernieuwend onderwijs.
- In 2022 zijn maar liefst 8 nieuwe onderzoeksvorstellen ingediend bij subsidieverstrekkers;

Lectoraat Vernieuwend Onderwijs, Saxion (7.4fte omvang)

Lector: Symen van der Zee

Kenniskringleden: Vera Otten, Jaap de Brouwer, René Berends, Lida Klaver, Margreet Verduijn, Renske de Leeuw, Vivian Santing, Casper de Jong, Jasmijn Maseland, Geert Bors, Peter Bom, Wendel Brandsma.

Lectoraat Vernieuwingsonderwijs, Thomas More (1.6fte omvang, 0.8fte vacature)

Lector: Patrick Sins

Kenniskringleden: Loïs Schenk, Brigitte Witmus, Sandra Totzke, Pieter-Jan Ruiters, Ineke Vermeulen.

8.2. Wat is ons doel?

Onze lectoraten hebben een gemeenschappelijk doel waarin we elkaar versterken. We willen een krachtige impuls geven aan de professionele ontwikkeling van (aankomende) leraren door praktijkgericht onderwijsonderzoek te verrichten in samenwerking met het werkveld. Samen met de onderzoekers van de lectoraten en de (besturen van de verenigingen van) vernieuwingscholen (NDV, NMV, NJPV, VF en VBS) stemmen we af over onderzoeklijnen, toekomstplannen en voeren we gezamenlijk met onderwijsprofessionals onderwijsonderzoek uit naar praktijkrelevante vraagstukken. Hieronder brengen we de opbrengsten van onze lectoraten bijeen voor het afgelopen jaar. We bieden een bondig overzicht van de activiteiten, daarna komen onze publicaties en presentaties kort aan bod. Tenslotte geven we een vooruitblik.

8.3. Wat deden we het afgelopen jaar?

Onze onderzoekers zijn zeer actief binnen het traditioneel vernieuwingsonderwijs en er erg betrokken bij. Doel van alle activiteiten is het wetenschappelijk geïnformeerd denken en handelen in de praktijk te stimuleren en het onderwijs te verbeteren. Hieronder een opsomming van de activiteiten op het gebied van dalton- en montessorionderwijs van de onderzoekers in het afgelopen jaar:

- Verzorgen van cursussen, opleidingen en nascholingen op het gebied van dalton- en montessorionderwijs, zoals bijdragen aan de cursus daltonbasis, montessori specialisatie aan de voltijd pabo, teamscholingen op locatie etc.;
- Inrichting en leiden van een Future Learning Lab bij Saxion waar systematisch onderzoek wordt verricht naar de wijze waarop technologie het vernieuwend onderwijs kan versterken;
- Inrichting, uitvoering en verbetering van dalton- en montessorionderwijs leereenheden binnen de lerarenopleidingen, bijv. de minor Global

Citizenship, minor Innovative Educational Approaches bij Saxion en de minor Onderwijsinnovatie bij de Thomas More;

- Digitale kennislunches en webinars verzorgen, bijv. over bèta-burgerschap en onderwijstechnologie;
- Versterking van de relatie met het Jenaplan onderwijs door toetreding van Geert Bors bij het lectoraat Vernieuwend Onderwijs Saxion en de financiële bijdrage van de NJPV aan het lectoraat;
- Hoofredacteurschap DaltonVisie (Rene Berends), Montessori Magazine (Jaap de Brouwer), Mensenkinderen (Geert Bors) en publicaties van lectoren en kenniskringleden in beide bladen;
- Lezingen (bijv. op het dalton- en montessoricongressen en studiedagen) (in totaal meer dan 20);
- Presentaties op internationale conferenties in Amerika (Jaap de Brouwer, AERA en Boston), Duitsland (Renske de Leeuw, Universiteit Vechta) en België (Symen van der Zee, Jasmijn Maseland, KU Leuven)
- Activiteiten in het kader van Dalton Netwerk Opleiders (Rene bijv. een tweedaagse over de taak voorbereiden), de Dalton OnderzoeksGroep (bijv. observatielijst ontwikkelen voor excellente daltonscholen door Vera), Montessori nascholing (Meet-ups) en Nederlandse Montessori Onderzoeksgroep (ontwikkeling observatielijst en app implementatie Montessori door Jaap);
- I.s.m. vernieuwingsscholen ontwerpgericht onderzoek doen naar het bevorderen van leren leren door leraren in het po en vo (bijv. in het kader van de SPRONG-subsidie en het Havo van de Toekomst project bij Saxion).
- I.s.m. dalton- en montessorischolen worden drie grote projecten (Thomas Moore) projecten gedaan gericht op de bevordering van het zelfregulerend leervermogen van leerlingen.
- Maandelijkse bijdragen van de lector(en) aan de dalton en montessori nieuwsbrief en Didactiefonline in de vorm van columns;
- Bijdragen aan het publicatiedebat over vernieuwend onderwijs via sociale mediakanalen, zoals LinkedIn;
- Redactieraad SPEUP (Rene, Patrick en Symen) en publicaties over Dalton- en Montessorionderwijs bij SPEUP;
- Onderzoeksaanvragen en wetenschappelijke publicaties over Dalton- en Montessorionderwijs, inclusief Europese subsidies voor het werken aan

- burgerschap, het inrichten van een Teacher Academy voor Innovative Education en een international minor over vernieuwingsonderwijs;
- Begeleiding van studenten van de pabo, academische pabo (Saxion) en master Onderwijskunde op het gebied van dalton- en montessorigerelateerde thema's zoals hogere orde denken, (bèta)burgerschap en student voice (in totaal meer dan 40 studenten).
  - Begeleiding van studenten die de master Digitale Technologie volgen bij het ontwerpen en testen van digitale tools voor het vernieuwend onderwijs.
  - Initiatief tot het aanvragen van een bijzonder hoogleraarschap aan de Erasmus Universiteit Rotterdam i.s.m. de NDV, NMV, TMH en netwerk SOVO.
  - Samenwerkingsverbanden met Europese partners. Vanuit Saxion bijvoorbeeld met Europese topuniversiteiten in het kader van een Europese aanvraag (o.a. Keulen, Leuven, Helsinki, Oslo, Utrecht) en met een Amerikaanse topuniversiteit (Arizona State University) op het gebied van vernieuwend onderwijs (o.a. burgerschapsvorming, technologie en anders organiseren)
  - Twee artikelen zijn gereed voor indiening over de effectiviteit van montessorionderwijs en daltononderwijs. Vivian Santing heeft geanalyseerd of het vermogen tot zelfregulatie verschilt tussen studenten in het hoger onderwijs die op een montessori VO-school hebben gezeten en die regulier onderwijs hebben gevolgd. Jaap de Brouwer publiceert over zijn onderzoek naar de implementatie van montessorionderwijs. Vera werkt verder aan een artikel over excellent daltononderwijs en heeft hierin al in DaltonVisie een mooi stuk geschreven.
  - Kwaliteitsgelden (van Saxion) zijn toegekend aan een project waarin 'state of the art' interactieve kennisclips rondom studievaardigheden worden vervaardigd. Deze worden zo ingericht, dat ze ook ingezet kunnen worden op de VO vernieuwingsscholen.
  - Kwaliteitsgelden (van Saxion) zijn toegekend aan een project rondom het anders inrichten en organiseren van het onderwijs ten behoeve van de lerarentekorten en toenemende kansenongelijkheid in het onderwijs.
  - Er liggen op het moment 6 subsidieaanvragen voor verder onderzoek naar thema's van vernieuwend onderwijs bij (nationale en internationale) reviewcommissies. 1) Saxion ism UT (differentiatie), 2). RUG, IxPerium en Saxion (digitalisering), 3) Saxion, Haagse Hogeschool en Thomas Moore (burgerschap), 4) Hogeschool voor de Kunsten, iPabo en Saxion (STEM onderwijs), 5) TEFF (Universiteit Keulen, KU Leuven, Helsinki, Saxion), 6)

Saxion, Thomas More en 6 andere Europese partners (vernieuwend onderwijs), 7) Thomas Moore (aanleren van leren leren op de lerarenopleiding), 8) Thomas Moore (NRO mentoring). Er is bijzonder veel competitie. Fingers crossed dus.

8.4. Een greep uit de publicaties, presentaties en producten

1. Berends (2022). 'Interest pockets' should be a vital feature of the assignment. *DaltonVisie*11-2.
2. Berends (2022). Dalton laat het zien. Interview met Maurice Visser. *DaltonVisie*10-3.
3. Berends (2022). De ellende van het daltonsysteem. Interview met Hans de Jong. *DaltonVisie*10-4.
4. Berends (2022). Een daltonopvang voor Oekraïense kinderen. *DaltonVisie*11-2.
5. Berends (2022). Helen Parkhurst and her call to give children a voice in their own development.
6. Berends (2022). Hoe doen we het goede goed? Verslag van het eerste DaltonCafé van schooljaar 2022-2023 over de 'excellente daltonschool'. *Nieuwsbrief NDV*.
7. Berends (2022). Leerstof die een appel doet. *DaltonVisie*11-2.
8. Berends (2022). Nieuwe onderwijsconcepten. Een visie op het goede. *JSW*.
9. Berends (2022). Persoonsvorming als opdracht van daltononderwijs. *Nieuwsbrief NDV*.
10. Berends (2022). Rekenen voor je leven. Recensie. *DaltonVisie*10-3.
11. Berends (2022). Ruimte voor polyfonie. *DaltonVisie*10-4.
12. Berends (2022). Special Needs. Niet voor kinderen maar voor leraren. *DaltonVisie*11-1.
13. Berends (2022). The 136th anniversary of Helen Parkhurst. www.daltoninternational.org.
14. Berends (2022). Twee principes, drie structuren. Een Japans model voor daltononderwijs. *DaltonVisie*11-2.
15. Berends (2022). Van moeten maken naar willen leren. Interview met Jantien Schaveling. *DaltonVisie*11-1.
16. Berends (2022). Werken aan een visie op kwaliteitsbeleid. *DaltonVisie*10-3.
17. Berends (2022). Zelfbewust de beste school van Nederland willen worden. Interview met Wouter Groot. *DaltonVisie*11-2.
18. Berends, van Slochteren, & Otten-Binnerts (2022) Dalton: LEF Development of an educational vision.

19. Bors, G. (2022). Cornelis Verhoeven, filosoof van de verwondering: Het grote interview met Joop Berding. *Mensenkinderen*, 176, 12-17.
20. Bors, G. (2022). Jenaplan had samenleven als sleutelement. Dat zocht ik: Hubert Winters spreekt Naoko Richters. *Mensenkinderen*, 175, 22-28.
21. Bors, G. (2022). Jenaplan in het VO: Goede gewoontes inslijpen rondom geleefde essenties. *Mensenkinderen*, 177, 6-13.
22. Bors, G. (2022). Lef is: de ander durven inspireren. Een moedig team deelt wat het weet: interview met Alette Baartmans. *Mensenkinderen*, 175, 13-17.
23. Bors, G. (2022). Masterclass in traject Pedagogische Tact, ISK Ithaka Utrecht.
24. Bors, G. (2022). Masterclass in traject Pedagogische Tact, Pouwel College Utrecht.
25. Bors, G. (2022). Verwondering is... 's nachts samen op struintocht gaan. *Mensenkinderen*, 176, 12-17.
26. Bors, G. (2022). Wat ik geleerd heb in het onderwijs: als je vertrouwen geeft, komt het met rente terug: Het grote interview met Dick van Wateren. *Mensenkinderen*, 177, 28-34.
27. Bors, G. (2022). Wat zeggen andere reformpedagogen over lef? *Mensenkinderen*, 175, 29-31.
28. Bors, G. (2022). We hebben het controledal gehad. Terug naar de professionaliteit van de leraar. Dialoog Wies Boschma en Thea Wieringa. *Mensenkinderen*, 177, 16-22.
29. Bors, G. (2022, 13 oktober) Wat zijn onze opvattingen als Jenaplan over burgerschap? Start van een onderzoek. Presentatie bij Opleidersdag NJPV, Nunspeet.
30. Bors, G. (2022, 14 september) Wie schrijft, blijft (aandachtig): Een verkenning van pedagogische tact en anekdotisch schrijven volgens Max van Manen.
31. Bors, G. (2022, 18 mei) Wie schrijft, blijft (aandachtig): je eigen handelingspraktijk als onderzoeksmateriaal. Masterclass bij Symposium Aandachtige betrokkenheid als pedagogische grondhouding. HAN. Geraadpleegd op 3 februari 2023, van
32. Bors, G. (2022, 30 november) *Wie schrijft, blijft (aandachtig): Een verkenning van pedagogische tact en anekdotisch schrijven volgens Max van Manen.*
33. Bors, G., & Winters, H. (2022). Moed is lef met het hoofd erbij: Het grote interview met Hans Thissen. *Mensenkinderen*, 175, 6-11.
34. de Brouwer, J. & Klaver, L. (2022). Montessori en burgerschap. Presentatie publicatie op ALV Montessori Vereniging.

35. de Brouwer, J. & Sins, P.H.M. (2022). *Perspectives on Montessori*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
36. de Brouwer, J. (2022). *Een kinderperspectief op wereldproblemen*. Montessori Magazine, (46)1, 6-9.
37. de Brouwer, J. (2022). *Effectiviteit van montessorirekenonderwijs*. Montessori Magazine, 45(2), 8-11.
38. de Brouwer, J. (2022). *Fostering executive functions the Montessori way*. Presentatie op Montessori Europe Amsterdam, oktober, 2022.
39. de Brouwer, J. (2022). *Het kind van de toekomst is een evenwichtige persoonlijkheid met lef*. DaltonVisie. Tijdschrift voor Daltononderwijs, 11(2), 29-30.
40. de Brouwer, J. (2022). *Montessoriaanse muziekles: durven, doen en dromen*. Montessori Magazine, (45)3, 6-9.
41. de Brouwer, J. (2022). *Montessorionderwijs: tussen kunst en kitsch*. Lezing op de studiedag Montessori opleiders Nederland, Apeldoorn, Mei, 2022.
42. de Brouwer, J. (2022). *Montessorionderwijs: tussen kunst en kitsch*. Lezing op de studiedag Stichting Monton Nederland, Utrecht, oktober, 2022.
43. de Brouwer, J., Klaver, L., & van der Zee, S. (2022). *Montessori en burgerschap. Balanceren tussen toerusten en ruimte geven*. Uitgave van Saxion Hogeschool.
44. de Leeuw, R. (2022). Invited guest speaker at the Summer School 2022 – Brighter Future, From protection to inclusion, Creating more inclusive schools for children in alternative care and adopted children, organized by the University of Groningen August 2022. Title lecture: *Unfolding social participation 'from within' the classroom via Q sorting*. Contact person/collaborator: Prof. Monica López López.
45. de Leeuw, R. (2022). Invited guest speaker at the Summer School 2022 – Improving Inclusive Teacher Education in Iraq organized by the Faculty of Education and Social Sciences, University of Vechta, Germany August 2022. Title workshop: *Exploring the different facets of inclusive education*. Contact person/collaborator: Dr Frederike Bartels and Constantine Mauf-Clausen.
46. de Vries & Berends (2022). *Creating spiritual fearless human being; on how spirituality fits into Dalton education of Helen Parkhurst*. *Soul to Soul2022-4*.
47. De Vries & Berends (2022). *Spiritualiteit en dalton. Het creëren van een fearless human being*. *DaltonVisie10-4*.
48. Debs, M., de Brouwer, J., Murray, A. K., Lawrence, L., Tyne, M. & von der Wehl, C. (2022).

- Global Diffusion of Montessori Schools: A Report From the 2022 Global Montessori Census. *Journal of Montessori Research*, 8(2), 1–15.
49. Debs, Mira C., Angela K. Murray, Jaap de Brouwer, Lynne Lawrence, Megan Tyne, and Candice von der Wehl. 2022. "Creating a Montessori Global Census: Preliminary Results." Paper presented at the American Educational Research Association Annual Meeting, San Diego, CA, April 2022.
  50. Guérin, L., Zijlstra, W., Bosch-Major, M., Klaver, L., Lozano Parra, S., Sins, P., De Jong, C., & Schutte, P. (2022, januari). *Maatschappelijke discussies in de klas: hoe en wat werkt*, TechYourFuture Webinar, online.
  51. Klaver, L. & Stefels, M. (2022, oktober). *Montessori en burgerschapsonderwijs: Balanceren tussen toerusten en ruimte geven*. NMV directeuren overleg Noord-Holland, Zwaag.
  52. Klaver, L. (2022, mei). *Een Montessorivisie op burgerschapsonderwijs. Onderzoeksoptzet*. ALV NMV, Utrecht.
  53. Klaver, L. (2022, oktober). *Burgerschapsonderwijs: De verbinding met identiteit van de school*. Overleg coördinatoren identiteit, Enschede.
  54. Klaver, L. (2022, september). *Een klas vol 'scientific citizens'? Betrokkenheid bij maatschappelijk-technologische vraagstukken*. Kenniskring Lectoraat Vernieuwend Onderwijs, online.
  55. Klaver, L. T., Sins, P. H. M., Walma van der Molen, J. H., & Guerin, L. J. F. (2022). Strengthening science education through attention to student resources: A conceptualization of socioscientific capital. *Journal of Research in Science Teaching*. Advance Online Publication.
  56. Klaver, L. T., Walma van der Molen, J. H., Sins, P. H. M., & Guérin, L. J. F. (2022). Students' engagement with socioscientific issues: Use of sources of knowledge and attitudes. *Journal of Research in Science Teaching*. Advance Online Publication.
  57. Klaver, L. T., Walma van der Molen, J. H., Sins, P. H. M., & Guérin, L. J. F. (2022). *Gebruik van SSI Kennisbronnen Vragenlijst*. https://www.techyourfuture.nl/uploads/moxiemanager/Gebruik_20van_20SSI_20Kennisbronnen_20Vragenlijst-gecomprimeerd.pdf
  58. Klaver, L. T., Walma van der Molen, J. H., Sins, P. H. M., & Guérin, L. J. F. (2022). *Students' engagement with socioscientific issues: Use of sources of knowledge and attitudes*. JRST Visual Abstract.
  59. Klaver, L. T., Walma van der Molen, J. H., Sins, P. H. M., & Guérin, L. J. F. (2022). *Students' engagement with socioscientific issues: Use of sources of knowledge and attitudes*. JRST Research Brief.
  60. Maseland, J. & Van der Zee, S. (2022). *Onderwijsmythes en effectief onderwijs*. Online gastcollege

aan de Katholieke Universiteit van Leuven in het kader van het programma Leren in Maatschappelijk Betrokken Onderwijscontexten (LIMBO).

61. Otten-Binerts, V. (2022). *Handleiding Observatietool*. Saxion: Deventer.
62. Rutten, N. (2022). *Herontwerpen van onderwijs met technologie* [online mindmap met artikelen over onderwijsinnovatie met technologie].
63. Rutten, N. (2022). *Innovation education* [online mindmap met Engelstalige artikelen over onderwijsinnovatie met technologie]. VIS-project met de Filipijnen.
64. Rutten, N. (2022). *Innovation education*. [Mural]. Engelstalig onderwijsmateriaal voor VIS-project met de Filipijnen. <https://app.mural.co/template/0e520b44-b652-4834-b72f-2f6428a09aa6/942d58af-6c4d-45c2-8b17-2a63fd9156ef>
65. Rutten, N. (2022). *Onderwijs herontwerpen met technologie*. [Mural]. Onderwijsmateriaal voor tweedejaars studenten van de Master Leren en Innoveren, Saxion, Enschede. <https://app.mural.co/template/9b822aa8-425d-4efd-8110-655da55bcc04/43db458d-649f-4189-bd7e-01526bf6edcd>
66. Rutten, N. (2022, 16 november). *Brein en leren*. [webinar]. Saxion Next, Enschede.
67. Rutten, N. (2022, 19 september). *Zelfsturend leren*. [online voorlichting]. Bijeenkomst leerteam schoolleiding Stedendriehoek, Enschede.
68. Rutten, N. (2022, 5 oktober). *Onderwijs herontwerpen met technologie*. [Workshops]. Brede Studiedag Scholengroep Carmel Hengelo, Enschede.
69. Santing, V.E. (2022). Self-regulated learning skills enhancement of primary school children using explicit, and integrated instructions in an inquiry learning environment. [Bachelorthese, Universiteit Twente]
70. Santing, V.E., Klaver, L. (2022, 7 oktober). Comparing Montessori and Dalton to regular education [presentatie]. Montessori Europe Annual Congress, Amsterdam, Nederland.
71. Sins, P.H.M. (2022). Teaching is an art. Column Didactiefonline, Montessori en Dalton nieuwsbrief.
72. Sins, P.H.M. (2022). Drie keer scheepsrecht als het om leren gaat. Column Didactiefonline, Montessori en Dalton nieuwsbrief.
73. Sins, P.H.M., Guérin, L., & Klaver, L. (2022). Burgerschapslessen onderzocht. Column Didactiefonline.

74. Sins, P.H.M. & Berends, R. (2022). Het belang van instructive in het daltononderwijs. *DaltonVisie*, 11(2).
75. Sins, P.H.M. (2022). Vernieuwen en mislukken. *NVON*, 1.
76. Sins, P.H.M., Berends, R., Bors, G., De Brouwer, J., Mayo, A., Van der Zee, S., & Nicolai, J. (2022). Onderwijsvernieuwers toen en nu. *JSW*, 8.
77. Sins, P.H.M. (2021). Burgerschapsonderwijs maar dan concreet en onderzocht. *Column Dalton nieuwsbrief*.
78. Sins, P.H.M. (2021). Goedkoper dan Netflix. *Column Dalton nieuwsbrief*
79. Sins, P.H.M. (2021). Twee oevers en overbruggen. *Column Dalton nieuwsbrief*.
80. Sins, P.H.M. (2021). Leerpowerrr. *Colum Dalton nieuwsbrief*.
81. Sins, P.H.M. (2021). Dalton doet 't goed. *Didactief*, november, 33.
82. Sins, P.H.M. (2021). Vorm volgt functie in het vernieuwingsonderwijs. *Column Dalton nieuwsbrief*.
83. Sins, P.H.M. (2021). Geen voordeel, maar ook geen nadeel voor Dalton. *Column Dalton nieuwsbrief*.
84. Sins, P.H.M. (2021). Onderzoek is richtlijn, geen voorschrift. *LBBO Beter Begeleiden*, december, 13.
85. Van der Zee, S. & Maseland, J. (2022). *Talentvol Tutorschap*. Cursus ontwikkeld voor onderwijsassistenten in het kader van professionalisering.
86. Van der Zee, S. (2022). The effectiveness of blended learning practices. Keynote bij de grenslandenconferentie Nederland-Duitsland.
87. Van der Zee, S. (2022). Toekomstzorgen over onderwijs. *Saxion Next*, Enschede.
88. Van der Zee, S. (2022). 1000% succesvol succes voor ieder kind! Lezing Deventer samenwerkingsverband.
89. Van der Zee, S. (2022). Onderzoek van het lectoraat Vernieuwend Onderwijs. Presentatie tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Montessori-vereniging.
90. Van der Zee, S. (2022). 1000% succesvol succes voor ieder kind! Lezing Opleidersdag Saxion Deventer.
91. Van der Zee, S. (2022). 1000% succesvol succes voor ieder kind. Artikel via Saxion en LinkedIn.
92. Van der Zee, S. (2022). Al en onze curriculumvisie. Artikel in *Montessori magazine*.
93. Van der Zee, S. (2022). Beter, slimmer, sneller onderwijs. De mythe van onderwijstechnologie. Lezing Zeeland.

94. Van der Zee, S. (2022). Beter, sneller, leuker onderwijs!! De belofte van onderwijstechnologie. Artikel via Saxion en LinkedIn.
95. Van der Zee, S. (2022). Dataïsme in daltononderwijs. Column Nieuwsbrief Daltononderwijs.
96. Van der Zee, S. (2022). De angstaanjagende toekomst van het onderwijs. Lezing Zwolle.
97. Van der Zee, S. (2022). De belofte van onderwijstechnologie. Lezing bijeenkomst herijking kennisbasis pabo's.
98. Van der Zee, S. (2022). De keerzijde van keuzevrijheid. Column Nieuwsbrief Daltononderwijs.
99. Van der Zee, S. (2022). De kunst van Wetenschap en Technologie. Lezing voor stichting BMS.
100. Van der Zee, S. (2022). De noodzaak tot teambased onderwijs. Lezing voor de bestuurders Stedendriehoek.
101. Van der Zee, S. (2022). De toekomst van het daltononderwijs. Lezing daltoncafe.
102. Van der Zee, S. (2022). Evidence based Montessori-onderwijs. Column Nieuwsbrief Montessorionderwijs en LinkedIn.
103. Van der Zee, S. (2022). Effectief, mits.... Artikel in Montessori magazine.
104. Van der Zee, S. (2022). AI en onze curriculumvisie. Artikel in Montessori Magazine.
105. Van der Zee, S. (2022). Evidence based Montessorionderwijs. Column Montessori nieuwsbrief.
106. Van der Zee, S. (2022). Grenzen aan de effectiviteit. Gastcollege in het kader van het VO-palet.
107. Van der Zee, S. (2022). Grenzen van de effectiviteit. Column Nieuwsbrief Daltononderwijs.
108. Van der Zee, S. (2022). Marshmallows en metacognitie. Column Nieuwsbrief Daltononderwijs.
109. Van der Zee, S. (2022). Onderwijs in een systeemcrisis. Artikel via Saxion en LinkedIn.
110. Van der Zee, S. (2022). Polygenetisch personaliseren. Column Nieuwsbrief Daltononderwijs.
111. Van der Zee, S. (2022). Repliceren kan je leren. Artikel via Saxion en LinkedIn.
112. Van der Zee, S. (2022). Ruimte voor anders onderwijs. Lezing voor de directeurs van stichting Keender.
113. Van der Zee, S. (2022). Sociale robots als therapeut. Artikel via Saxion en LinkedIn.
114. Van der Zee, S. (2022). Zorgen om zorg en de relatie met onderwijs. Artikel via Saxion en LinkedIn.
115. Verduijn-Meijer, G.M. & Maseland, J. (2022). *Gids Havo van de Toekomst*. Gids ontwikkeld voor docenten voor het project Havo van de Toekomst.

116. Verduijn-Meijer, G.M. & Maseland, J. (2022). *Kickoff* [Informatieve PowerPointpresentatie gehouden voor deelnemende docenten aan het project Havo van de Toekomst].
117. Verduijn-Meijer, G.M. (2022). *Doelbewuste oefening en kernpraktijken* [PowerPointpresentatie en sessie gehouden op de schoolopleidersdag van de Stedendriehoek].
118. Verduijn-Meijer, G.M. (2022). *Hoe verbeter ik doelgericht mijn onderwijs* [PowerPointpresentatie gehouden op de ResearchED].
119. Verduijn-Meijer, G.M. (2022). *Purposeful practice and the learning of primary school teachers* [ongepubliceerd manuscript].
120. Verduijn-Meijer, G.M., & Janssens, M.J.P. (2022). *Kijkwijzer Directe Instructiemodel*. Kijkwijzer om doelbewust te oefenen.
121. Verduijn-Meijer, G.M., & Janssens, M.J.P. (2022). *Kijkwijzer Meer leerlinggerichte model*. Kijkwijzer ontwikkeld om doelbewust te oefenen.
122. Vermeulen en Berends (2022). Burgerschapsvorming in de daltonpraktijk. *DaltonVisie 10-4*.
123. Vermeulen en Berends (2022). Jip en de geheime kamer van Casimir. *DaltonVisie 10-3*.
124. Vrieling-Teunter, E., De Vries, N., Sins, P.H.M., & Vermeulen, M. (2022). Student motivation in teacher learning groups. *European Journal of Teacher Education*. DOI: 10.1080/02619768.2022.2086119

En verder...

We hebben een bondig overzicht gegeven van onze activiteiten en opbrengsten. De komende jaren zullen we de ingezette koers voortzetten. We blijven nauw betrokken bij de dalton- en montessoripraktijk (DaltonCafé, DON, M&M&M, NMO), onderzoek doen naar de effectiviteit van het onderwijs, publiceren (via SPEUP, DaltonVisie, Montessori Magazine, NMV en NDV nieuwsbrief en in nationale en internationale tijdschriften), presentaties en lezingen verzorgen, en natuurlijk onderzoek initiëren naar dalton- en montessorionderwijs. Samenwerking op het vlak van ons onderzoek vindt plaats op de volgende thema's: 1) onderzoek naar de effectiviteit en kwaliteit van dalton scholen (de goede dalton school, effecten daltononderwijs op executieve functies), 2) onderzoek naar executieve functies in het montessorionderwijs, 3) vormingsvraagstukken (werken aan brede vorming, ondernemend leren, burgerschapsvorming, zie project EASE), 4) leerkrachtprofessionalisering (netwerklere stimuleren binnen dalton- en montessorionderwijs), 4) andere inrichting van het dalton- en montessorionderwijs (in het kader van lerarentekorten en kansenongelijkheid),

en 5) technologie (onderzoeken van de mogelijkheden van onderwijstechnologie, zie bijv. VR kleuterklas, future learning lab). Onze plannen voor de komende tijd zijn:

- Boek Vernieuwingsonderwijs bij SPEUP, internationale publicatie en Dalton L E F VO editie.
- Onderzoek naar de relatie vernieuwend onderwijs en studeer/leergedrag.
- Doelbewuste oefening in leergemeenschappen en leernetwerken.
- Onderzoek naar de kenmerken van een goede daltonschool (afronding case-studies).
- Onderzoek naar executieve functies in het montessorionderwijs.
- Nader onderzoek naar burgerschapsvormend onderwijs en leerlingparticipatie (student voice).
- Verkennen van de mogelijkheden van technologie voor dalton- en montessorionderwijs (bijv. VR/AR).
- Wetenschappelijke publicaties over burgerschap, zelfregulatie, vernieuwingsonderwijs in NL.
- Verkennend onderzoek naar het anders inrichten van dalton- en montessorionderwijs.

Door samen op te trekken in onderzoek, nauw samen te werken met de dalton- en montessoripraktijk en de NDV en NMV, blijven we de komende jaren het traditioneel vernieuwingsonderwijs een krachtige en prachtige kwaliteitsimpuls bieden.

8.5. Het DaltonCafé

Het (Digitaal) DaltonCafé wordt geïnitieerd vanuit de NDV in samenwerking met het Lectoraat Vernieuwend Onderwijs (Saxion) en het lectoraat Vernieuwingsonderwijs (Thomas More). Het DaltonCafé is gericht op het delen van kennis aan de hand van lopende en/of uitgevoerde onderzoeken, waarbij de koppeling naar de daltononderwijspraktijk wordt gemaakt. Het is een goedlopend platform, waar steeds meer mensen aansluiten; o.a. teamleiders en docenten uit VO, directeuren en leraren uit het PO, daltonopleiders, bestuursleden NDV en andere geïnteresseerden.

Afgelopen jaar hebben we 5 keer een online DaltonCafé georganiseerd. Alle DaltonCafés zijn op maandagmiddag 16.00 uur en we hebben inmiddels een vaste groep stamgasten. We streven naar een afwisselend programma, met voor alle doelgroepen een interessante inhoud. Doel is elkaar informeren en inspireren. Onderzoek, maar ook de uitwerking daarvan in de praktijk, komt in

elk DaltonCafé aan bod. De waardering voor de inhoud en organisatie van de DaltonCafés is groot.

Per DaltonCafé sluiten zo'n 60 - 100 deelnemers aan. Inmiddels hebben we meer dan 400 geïnteresseerden. Niet iedereen neemt elke keer deel aan een café, dit heeft te maken met het thema wat niet aansluit bij de werkzaamheden (doelgroep), dan wel andere activiteiten die gepland staan. Hieronder de data, thema's en presentatoren.

datum	thema	presentator
17 januari	<p><i>De overstap van basisschool naar voortgezet onderwijs.</i></p> <p>De voorbereiding op de ontwikkeling van een zachte landing in de brugklas was een bezoek aan 40 basisscholen in de omgeving. Dat leidde tot een aanpak met een studiewijzer in dienst van de leerling, een contract met 'jobs' en een overgang van mentoren naar coaches.</p>	Maurice Visser, Dalton Voorburg
14 maart	<p><i>Leerlingcoaching zoals Helen Parkhurst het bedoeld heeft.</i></p> <p>Patrick heeft een aanpak met leerlingcoaches opgezet. Leerlingen begeleiden onderbouwleerlingen op de eigen vo-school en op een basisschool in de buurt. Patrick heeft het tutoraat gekoppeld aan de dalton werkwijze: reflectie, samenwerking en verantwoordelijkheid zijn de basis voor de leerlingcoaching.</p>	Patrick Fuchs, Dalton Voorburg
6 mei	<p><i>Helen Parkhurst als inspiratiebron.</i></p> <p>René zorgt in het DaltonCafé voor een nadere kennismaking met Helen Parkhurst en verduidelijkt haar Dalton Plan. Hij vergelijkt het werk van Parkhurst met Biesta. René verwijst naar het boek Dalton LEF, waarvan hij co-auteur is. De onderdelen van</p>	René Berends, Saxion Deventer

	<p>het onderwijs (visie op mens, maatschappij, leren, rol van de leraar en de school) vormen de hoofdstukken van het boek en worden toegelicht aan de hand van citaten van Parkhurst.</p>	
<p>26 september</p>	<p><i>Observatietool excellente daltonscholen.</i></p> <p>Vera heeft vanuit het lectoraat vernieuwingsonderwijs van Saxion Hogeschool onderzoek verricht naar wat een school tot een goede daltonschool maakt. Aan de hand van feedback van een grote hoeveelheid bezoekers is een heel handzame observatietool ontwikkeld met 8 criteria rond 2 daltonprincipes: freedom en sociability.</p>	<p>Vera Otten, Saxion Deventer</p>
<p>21 november</p>	<p><i>Educatieve technologie: tussen ideologie en evidentie.</i></p> <p>Symen stelt de volgende vraag: wat is er nodig om doordacht en praktijkgericht onderwijstechnologie in te zetten? En hoe dient het daltononderwijs zich te verhouden tot onderwijstechnologie? Vooral corona heeft een enorme boost gegeven aan de ontwikkeling van onderwijs technologie, maar Symen laat de ontwikkeling starten in 1933 met The Teaching Machine van Pressey. Symen laat veel initiatieven de revue passeren. Duidelijk wordt uit het hele verhaal dat technologie alleen kan als je goed inzicht hebt in didactiek en je je leerlingen kent.</p>	<p>Symen van der Zee, Saxion Deventer</p>

Afgelopen jaar veel (overstap van po naar) vo en onderzoek vanuit Deventer. In 2023 is er aandacht voor het jonge kind (kleutergroepen en kindcentra) en zal er een DaltonCaféLive in Amersfoort worden georganiseerd rond Eigenaarschap met presentaties van enthousiaste ontwikkelaars uit po, vo en daltonopleiders.

Vera Otten en Marja Out

9. Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging. Juni 2022

Naam	Functie	Portefeuille
Willem Wagenaar	Voorzitter Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Woordvoerder namens de vereniging • Algemene belangenbehartiging • Lignafonds (Onderwijsfonds) • Commissie opleiding en nascholing (voorzitter) • Commissie wetenschappelijk onderzoek • Contacten overheid (inspectie, ministerie) • Regiobesturen: Noord-Holland, Midden-Nederland, Netwerk Dalton Opleiders (DNO) • Projecten • Werkgroep beleid en identiteit • Internationalisering • Visitatiecommissie PO (lid) • Saxion Progressive Education University Press (SPEUP)
Lineke Dusseljee	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Commissie communicatie en imago (lid) • Werkgroep Congres
Paul Hendriks	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie VO (lid) • Commissie communicatie en imago (voorzitter) • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs en Zuid Holland Zeeland • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Werkgroep Congres (lid) • Redactie Nieuwsbrief
Vera Otten	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie PO (lid) • Werkgroep beleidsplan (lid) • Kenniskring Lectoraat • Dalton Onderzoek Praktijk • Werkgroep Congres (lid) • Regiobesturen: Groot Zwolle

Sandy Sibbald	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie PO (voorzitter) • Regiobesturen: Drenthe en Friesland • Werkgroep Congres (lid) • Dalton Onderzoek Praktijk
Siemon van der Wal	Vice –voorzitter Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie wetenschappelijk onderzoek (lid) • Visitatiecommissie VO (voorzitter) • Algemene belangenbehartiging • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs, Groningen en Friesland • Internationalisering
Hans Wolthuis	Secretaris Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Regiobesturen: Flevoland en Dalton Oost Nederland • Werkgroep beleidsplan (lid) • Werkgroep Congres 2021 (voorzitter) • Dalton Onderzoek Praktijk • Visitatiecommissie PO (lid) • Algemene Belangenbehartiging
Marja Out	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie VO (lid) • Commissie Opleiding en Nascholing (lid) • Commissie wetenschappelijk onderzoek (lid)
Frans van der Sman	Penningmeester Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs • Lignacfonds (onderwijsfonds) • Algemene belangenbehartiging
Astrid Claessens	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie Opleiding en Nascholing (lid) • Visitatiecommissie PO (lid) • Regiobesturen: Zuid
Aline van Rijn	Vice - penningmeester	